

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogama:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 40.

V Ljubljani, dne 2. oktobra 1913.

Leto XXVI.

Nova abstinenca.

Prva seja kranjskega deželnega zbora je pokazala čisto jasno in bistro, da ima naša stranka ne samo mirno vest, marveč ponosno zavest, da dela krepko v blagor dežele in ljudstva, in da se vse zabavljanje, ko posveti nanj luč resnice, razprši v nič in ne ostane od njega družega, nego sramota za liberalce. Vse, kar je slabega pri nas, se zateče, kakor je poudaril dr. Lampe, v liberalno stranko in njeno časopisje.

Liberalno časopisje je edina reč, ki jo ima liberalna stranka, in to časopisje je tako umazano in podlo, tako lažnivo in obrekljivo, da mu ni para. Nikdar ne vpraša, ali je resnično, kar mu kdo pošlje, marveč samo, ali se dá s tem, kar se natisne, napraviti kaka škoda naši stranki in njenim pristašem. Nobena reč ni tako grda, da bi je liberalni listi ne vporabili, če gre proti nam.

Za kratek čas svojim bralcem povemo naslednjo zgodbi, ki nam to reč prav posebno izpričuje: V neki fari na Gorenjskem je pred nekaj leti neprenehoma neki liberalni pismouk napadal domačega župnika in mu vse mogoče reči očital. Resnične reči je tako zasukal in zavil in nazadnje jim pridejal še nekaj sumničnej in nekaj laži, da so bili njegovi napadi res strupeni in kruto žaljivi. Župnik je nekaj časa prenašal to reč; nazadnje je pa posegel po sredstvu, s katerim je tudi slepcem dokazal, da liberalnemu listu ne gre za prav nič drugega, nego za sramotenje, naj ima kaj podlage, ali nič. Vsedel se je in napisal dopis v liberalen ljubljanski list proti samemu sebi. V njem je pisal take reči, ki je v njih na prvi pogled moral vsak videti, da niso resnične. Tako zabeljen dopis je poslal v Ljubljano in liberalni list ga je, ne da bi kje kaj poprašal, ne da bi poznal dopisnika, do pičice ponatisnil. Ljudje so

ga brali in od tistega časa ni imel liberalni list nobene veljave več pri njih, izgubil je naročnike in dopisi iz tistega kraja so ponehali.

Treba je pa rešiti vprašanje, odkod ima liberalno časopisje tako predrznost, da se tako brezobzirno, brez sramu in brez strahu bojuje z lažmi in izmišljenimi nesramnostmi. Na to reč je odgovor lahek: Liberalno časopisje se ne boji tožbe, ker, oprto na svoje izkušnje, trdno zaupa, da se ne bo ne uredniku, ne piscu napadov nič zgodilo pred sodiščem. Vsaka pravda zavoljo žaljenja časti ali obrekovanja, ki se je zgodilo po časopisih, pride namreč pred porotnike in ne pred navadna sodišča. Sodnik, bodi tudi liberelec, pozna postavbo in vé, da se mora soditi po nji; proti razsodbi, ki se zdi komu krivična, je mogoča pritožba. Pri porotni sodbi je drugače. Proti izreku porotnikov ni pritožbe; porotniki se tajno posvetojujejo in glasujejo, kakor jih je volja; v javnost ne pride, kako je ta ali oni glasoval. Popolnoma svobodni so pri svojem izreku. Za mnogo slučajev so se porotne sodbe izvrstno izkazale; za razžaljenje časti po časopisih je pa splošna sodba, da bi se moralo to odvzeti porotnim sodiščem. Tu pridejo posebno živo na dan politična nasprotja. Zato pa vidimo splošno, da liberalni porotniki, če gre proti kakemu političnemu nasprotniku, liberalnega lista ne obsodijo. Pri nas je dosedanja izkušnja pokazala to, da je bil »Narod«, kadarkoli je bil tožen in je šlo proti kakemu našemu pristašu, oproščen, »Slovenec« pa vedno obsojen. Porotnike so dozdej večinoma jemali take, o katerih je bilo znano, da znajo nemški. Prišli so torej skoraj brez izjeme, zlasti z dežele, samo krčmarji in trgovci med porotnike, o katerih je znano, da je med njimi večji del liberalen.

Zato se ni čuditi, da so vkljub nebrojnim, vsak dan se ponavljajočim napadom po liberalnih listih tožbe naših somišljeni-

kov sila redke; pravzaprav so minula že leta, kar ni bilo nobene. Kdor toži, se namreč izpostavi nevarnosti, da bo moral plačati ogromne stroške in da bo tožbo izgubil. Na ta led pa nihče ne gre rad.

Te reči so javno znane in zato je več nego smešno, če liberalni list najprej koga napade, potem pa vpije: Če ti ni prav, pa toži! V zaupanju na liberalno poroto je predrzen in nesramen; zraven pa hinavski, da se vse kadi. To je treba pomniti pri liberalnem časopisju in po teh resnicah je treba presojeti njihove napade in njihove druge zvižčnosti.

Dr. Tavčar je v prvi seji deželnega zbora, ko je dr. Lampe pojasnoval, kako neresnični in krivični so napadi Pavšlerja v Kranju proti deželnemu odboru, zaklical: »E, kaj časopisje! Mi smo dali Pavšlerju prostora v listu, da pove svoje težave.«

Bralec liberalnih listov ne sodi tako. Kar bere, verjame in razširja dalje. Voditelji seveda vedo, kako in kaj. Njim so taki napadi samo navadna šala; navadni bralec jih pa vzame za res, se vnema v strasti proti stranki, zoper katero gre, in raste v sovraštvo proti osebam, ki se napadajo.

Upajmo, da se razmere med porotniki kmalu izpremenijo. Do tedaj in poslej pa nam more pomagati samo popolna abstinenca od liberalnega časopisja in krepko razširjanje te abstinenca med našim ljudstvom.

Fine fotografske razglednice katoliškega shoda so na razpolago v „Katoliški Bukvarni“ po 30 vin., navadne po 20 vin.

Kranjski deželni zbor.

Strašen poraz liberalcev v deželnem zboru.

Preteklo sredo, dne 24. septembra, se je zbral kranjski deželni zbor v Ljubljani k zasedanju v deželnozborski dvorani v deželnem dvorcu. Slovenska Ljudska Stranka se je od zadnjega zasedanja pomnožila za enega poslanca, tako da jih ima sedaj od 50 poslancev 28, liberalna 11 in Nemci 11.

Vsa dežela je bila radovedna na to zasedanje, ker so se liberalci bahali, da bodo v deželnem zboru s Slov. Ljudsko Stranko obračunali, in sicer temeljito in našteli vse grehe deželne uprave, ki jih je po njihovem mnenju napravila.

Liberalni listi so se namreč celo pol-letje tako lagali o deželnem gospodarstvu, da je kar gorelo. »Slov. Narod«, »Dan« in »Slovenski Dom« so se lagali kar po notah. Laži so bile tako debele, da je čudno, da se niso mašine ustavile, ki so te lažnjive liste tiskale. Zapeljani po liberalnih listih so raznašali liberalci po deželi, da je vlada ustavila električna dela na Završnici, da so zmetali za te električne naprave, ki ne bodo nikdar nič nesle, že 1.500.000 kron. Nadalje so si izmislili, da so zapravili deželni uradniki in odborniki 50.000 kron s tem, da so se po deželi za kratek čas vozili. Nadalje so najeli neko Dunajčanko, ki ji najbrže par koles v glavi manjka, in pa nekega faliranega mlinarja v Kranju, po imenu Pavšlerja, da sta pisala strašne storije po liberalnih listih. Pavšler, ki so mu liberalci posodili 1 milijon kron denarja, ki ga ne bodo od njega nikdar več dobili, se jim je oddolžil s tem, da jim je pisal o elektriki. Kamila Tajmer je pa začela izdelavati naše gospodarske zavode: Zadržno Zvezo, Gospodarsko Zvezo in pa Ljudsko posojilnico. Zlasti je vedela veliko povedati o dr. Šusteršiču, češ da si je popravil stanovanje z deželnim denarjem in da je stala ta poprava 60.000 kron. Če bi hoteli sploh naštet vse te laži, bi morali napisati cele bukvice. Liberalci so tudi trdili, da naša stranka deželnega zbora sploh ne mara sklicati, ker se boji liberalcev in da zato prosi na Dunaju, naj deželni zbor letos sploh ne zbori. In ko je bil na posredovanje naše stranke kranjski deželni zbor sklican, so upili liberalni listi, da se naši poslanci kar tresejo strahu, češ kaj bo v deželnem zboru.

No, prišla je končno prva seja v deželnem zboru dne 24. septembra. Ta dan je bil za liberalce pravi sodnji dan. Nobene trditve liberalnih listov si niso upali ponoviti, pač pa je načelnik liberalne stranke v deželnem zboru, sam dr. Tavčar lepo priznal, da on sam na liberalne »cajtenge« nič ne dá, zato, ker vé, da ljudi farbajo. Liberalci na deželi mislijo, da imajo evangelij v rokah, kadar liberalne liste berejo. Za liberalne liste in stranko gredo magari v ogenj, zanjo žrtvujejo čas, delo, družinsko srečo, mir, denar in vse svoje sile. Po celi deželi kolovratijo in raznašajo te laži kot golo resnico in ljudi slepijo. Bog vé, če bodo liberalci sedaj oči odprli, ko jim je sam lastnik liberalnih listov povedal, da se za same farbarije vlečejo že leta in leta.

Najprej so prišli v deželnozborski seji na vrsto

naši denarni zavodi.

S. L. S. je v teku let gospodarsko izvanredno napredovala. Ustvarila je mnogoštevilno vrsto gospodarskih naprav večjega in manjšega obsega, ki delujejo v prvi vrsti v korist kmeta in obrtnika, ki sta danes najbolj pomoči potrebna, potem pa tudi v korist vseh drugih stanov. Z mirnostjo trdimo, da služijo gospodarske naprave S. L. S. v korist in povzdigo celokupnega slovenskega naroda.

Med gospodarskimi napravami naše stranke pa stoje v ospredju: Zadržna zveza, Gospodarska zveza in Ljudska posojilnica v Ljubljani. Ker liberalci že po svojem bistvu takih naprav ustvariti ne morejo, se z neko brezmejno zlobnostjo vanje zaletavajo in jim skušajo izpodkopavati ugled in zaupanje pri ljudstvu, kar se seveda liberalcem nikoli ne bode posrečilo.

Samo Ljudsko posojilnico si malo ogledimo.

Ljudska posojilnica ni samo eden največjih slovenskih denarnih zavodov, temveč nad vsak dvom siguren in varen denarni zavod. Ljudska posojilnica uživa z ozirom na svoje dolgoletno, v resnici previdno in ugledno poslovanje ter tekom let ustvarjeno premoženjsko stanje tako zaupanje pri ljudstvu, da sploh ni potrebovala deželnega jamstva za ves pri njej naložen denar. To poudaril je izrečno deželni glavar v deželnem zboru in še izrečno poudaril, da je deželni odbor iz lastnega nagiba in iz svoje volje, ne pa na prošnjo Ljudske posojilnice ugotovil pogoje, pod katerimi sprejme dežela Kranjska jamstvo za ves pri Ljudski posojilnici naložen denar. Ljudska posojilnica v svesti si, da je tako močna, da deželnega jamstva sploh ne potrebuje, se je dolgo pomišljala o sprejetju ponudene ga ji deželnega jamstva. Končno se je po tehtnem premišljevanju odločila Ljudska posojilnica sprejeti ponudeno deželno jamstvo in vplačati v deželni jamstveni zadržni zaklad stotisoč kron, kar ni mala žrtev. To storila je Ljudska posojilnica iz gole ljubezni do svojih vložnikov. Dasiravno je namreč Ljudska posojilnica vedela, da ji njeni vlagatelji brezmejno zaupajo in da ne potrebuje deželnega jamstva, doprinesla je vendar nemalo žrtev in sprejela deželno jamstvo in to samo radi tega, da bodo njeni vlagatelji vedno in vsikdar brez vsake skrbi in naj pride kar hoče. Tako Ljudska posojilnica ljubi in skrbi za svoje vlagatelje. Zaupanje vlagateljev do Ljudske posojilnice na eni strani, na drugi strani pa skrb in ljubezen do Ljudske posojilnice, to boli in peče nasprotnike. To lepo medsebojno soglasje bi nasprotniki radi razdrli. Obrekujejo in lažejo o Ljudski posojilnici in so se v svoji brezmejni škodoželjnosti in zlobnosti povzpeli tako daleč, da lažejo, da deželno jamstvo za ves pri Ljudski posojilnici naložen denar ni veljavno.

Temu obrekovanju napravil je konec deželni glavar, ki je v deželnem zboru iz

glavarskega mesta slovesno izjavil izrečno tele besede:

Deželna garancija za vse vloge pri ljubljanski Ljudski posojilnici je pravomočna in enkrat za vselej pravnoveljavna in vložnik ni s svojo vlogo nikjer bolj varen kakor pri tem zavodu.

Istotako je izjavil deželni predsednik baron Schwarz kot vladni zastopnik, da se pridružuje besedam deželnega glavarja in da za tozadevni sklep deželnega zbora oziroma odbora, s katerim je prevzela Kranjska jamstvo za ves pri Ljudski posojilnici naložen denar, ni potreba cesarjevega potrdila.

Dežela Kranjska jamči torej pravoveljavno in obvezno z vso svojo davčno močjo in vsem svojim premoženjem za ves pri Ljudski posojilnici naložen denar. Ljudska posojilnica je s tem preskrbela svojim vlagateljem tako varnost, kakršno nobena druga posojilnica in hranilnica, ne samo na Kranjskem, ampak celo v celi Avstriji ne more nuditi. Veliko je posojilnic in hranilnic v Avstriji, toda pri nobeni ne jamči cela dežela za vse njene vloge, kakor stoji dobro cela dežela Kranjska za vse vloge pri Ljudski posojilnici.

Tako skrbi Ljudska posojilnica za varnost svojih vlagateljev in iz ljubezni do svojih vlagateljev se ne boji niti žrtev. Vlagatelji so za vsak slučaj povsem varni; v najskrajnejšem slučaju bode dežela Kranjska izplačala vlagateljem Ljudske posojilnice njihove vloge ter je izguba tudi enega samega vinarja izključena. — Ljudska posojilnica je najbolj varen denarni zavod v celi Avstriji.

Ravnatoko stoji tudi naša Zadržna zveza pod nadzorstvom kranjske dežele. Zato so tudi naše kmečke rajfajzove posojilnice najbolj varne posojilnice, katerih se oklepajte in ne nosite svojih denarjev v tuje denarne zavode, katerih ne poznate. Doma, v domači posojilnici je denar najbolj varno spravljen. Domači možje poznajo najbolj razmere svojih občanov, zato tudi vedo, komu se sme v posojilnicah naložen denar posoditi in komu ne.

Za 1.600.000 kron.

V zadnji seji deželnega zbora je prišlo na vrsto tudi vprašanje o nakupu vodnih sil na Savi mlinarja Pavšlarja. Pavšlar ima namreč ob Savi pri Kranju nekaj vodnih sil, katere bi rad za drag denar odstopil deželi. Zahteval je pa od dežele za te sile 1.600.000 kron in pa ravnateljsko mesto za električne naprave na tem mestu, ki bi mu moralo nesti 24.000 kron na leto. Dokler je bil Pavšlar še somišljenik Slovenske Ljudske Stranke in pameten človek, so bili liberalci proti vsaki kupčiji z njim. Upili so, da je to lumparija prve vrste, da se hoče somišljeniku Slovenske Ljudske Stranke obesiti 1.600.000 kron za te ničvredne vodne sile in mu preskrbeti še dobro službo, za katero nima nobene pravice. Liberalci so po celi deželi vpili, da bo Slovenska Ljudska Stranka deželo odrila, oskubila in na kant spravila. To vpitje je bilo kajpada čisto prazno, ker dežela se ni nikdar obvezala, da bi od

Pavšlarja vodne sile kupila, ampak je samo celo vprašanje študirala, kaj je na njem. Ampak liberalci so pač lagali, misleč, kak gimpelj se bo morda vseeno vsedel na te laži in s tem dobimo vsaj nekaj novih pristašev.

Od tega časa sem so pretekla tri do štiri leta. Med tem časom je pa propadla v Ljubljani liberalna Glavna posojilnica, pri kateri je bil Pavšlar dolžan 1.000.000 kron. Sedaj se je pa stvar zasukala. Liberalci so bili prizadeti tam, kjer jih najbolj boli, namreč pri žepu. Da bi dobili ta milijon nazaj v Glavno posojilnico, so začeli pisariti, da dežela mora kupiti Pavšlarjeve vodne sile, da je sploh velikanska lumparija, če jih ne kupi, da je dežela itak Pavšlarjeve vodne sile že kupila in da mora držati svojo besedo, drugače je dežela verolomna in ne zasluži nobenega zapupanja.

In Pavšlar sam se je celo predrznil pred sodiščem priseči, da je bivši deželni glavar pl. Šuklje z njim tako pogodbo sklenil. Sploh so liberalci kričali, da je kupčija že gotova, da bodo samo žaklje prinesli pred deželni dvorec, kjer jim bodo nasuli en milijon kron, in jih odnesli v Glavno posojilnico plačat Pavšlarjev dolg. Seveda je vse to zlagano do pičice, samo da bi liberalci deželo oskubili za 1.000.000 kron. Kaki mojstri v lažeh so liberalci, se razvidi že iz tega. Ker ni hotela dežela meni nič, tebi nič 1.000.000 kron tje vreči v liberalne kase, vpijejo zdaj, da pravzaprav niso krivi propada Glavne posojilnice in izgube starih milijonov tisti, ki so posojilnico vodili, ampak kriva je vsega tega dežela, ker ni hotela kupiti vodnih sil od Pavšlarja in mu dati 1.600.000 kron. — Kakšna velikanska prismodarija! Če je torej kdo zapravil svoje hlače, ni kriv on, da jih nima, ampak ti, ki mu nočeš drugih dati. In liberalci vse to verjamejo in pa kako, bolj kot v evangelij! Zato pa naše liberalce po deželi vsak vleče, da so črni. Najbolj jih pa farbajo liberalni listi, kar je dr. Tavčar sam priznal, češ, kaj »cajtenge«, to je samo za liberalne brumne duše po deželi, res itak nič ni, kar pišejo.

Vse te reči je odkril v zadnji seji deželnega zbora deželni odbornik dr. Evgen Lampe med veliko veselostjo deželnega zbora.

Ob tej priliki je prišlo tudi na dan, da so vse pisarije liberalnih listov o ustavljenju deželnih električnih naprav ob Završnici neresnične in zlagane, da nima dežela nobene škode pri tem, ravno narobe, da občine na Gorenjskem komaj čakajo, da bodo dobile električno moč in luč. Ja, dr. Lampe je celo odkril, da so liberalci sami glasovali pred kratkim za električne naprave na Gorenjskem, zdaj pa ljudstvo proti njim hujskajo.

Vse te reči so morali liberalni poslanci v deželnem zboru poslušati in so delali take kisle obraze, kakor bi kole požirali.

Tako so liberalci dobili, kar so iskali. Obetali so sodnji dan Slovenski Ljudski Stranki, pa se je izpremenil v njih sodnji dan.

Poročilo o drugi seji deželnega zbora bomo prinesli prihodnjice.

Političen pregled

NAPADALEC NA HRVAŠKEGA KOMISARJA SKERLECA OBSOJEN NA 16 LET JEČE.

Dne 25. septembra se je pričela v Zagrebu sodnijska obravnava proti Štefanu Dojčiću, ki je dne 18. avgusta izvršil napad na kraljevskega hrvaškega komisarja barona Skerleca. Hrvat Dojčić je šel leta 1909. v Ameriko, kjer je delal tri leta v tovarni avtomobilov. Lansko jesen se je pripeljal iz Amerike v Zagreb z namenom, da umori takratnega komisarja Čuvaja. Na poti skozi Budimpešto si je kupil revolver in patrone. Ker ni imel prilike, da bi izvršil napad na Čuvaja, se je umaknil na svoj dom. Ko je pa slišal, da je imenovan drugi komisar — baron Skerlec — je takoj sklenil, da ga poizkusi ustreliti na dan 18. avgusta. Tako je tudi storil. Napad se ni, kakor znano, popolnoma posrečil. Po enournem posvetovanju je proglasil sodnik razsodbo: Dojčić je kriv poizkušenege umora in se obsoja zato na 16 let težke ječe. Predno so obtoženca odpeljali, se je obrnil k poslušalcem in zaklical: »Živela Hrvatska! Živela svoboda hrvaškega naroda!« Nato k sodnikom: »Za menoj pridejo drugi. Iz Amerike bodo prišli in dokončali moje delo!«

NOVA VOJSKA MED ALBANCIN IN SRBI.

Dne 9. oktobra poteče leto dni, odkar je najmlajši sin črnogorskega kralja, princ Peter izpafil prvi topovski strel na Turke. Unel se je na Balkanu krvav ples, katerega še sedaj ni konec in vsled katerega je še vedno ogrožen evropski mir. Srbija se nahaja sedaj v novi vojni, v tretji že tekom enega leta. Borila se je proti Turkom skupno s Črnogorci, Bulgari in Grki, borila se je s sosedi Bulgari in sedaj so zanetili ogenj vojne albanski divjaki.

Pred kratkim je izdal srbski kralj Peter razglas o priklopljenju novoosvojenih krajev, v katerem med drugim gleda na veliko nalogo, katera čaka Srbijo po končanih dveh vojnah, v katerem omenja, da srbski narod pokaže tudi na polju mirnega dela, da je dorastel svojim velikim kulturnim nalogam. Srbija se je pripravljala na gospodarsko delo in vzporedno z razglasom kralja je šla v svet vest, da začne Srbija graditi svojo železnico iz Belgrada do morja v kratkem času, ko poneha kolera, ta zvesta slednica vojni. Ali tu kar nakrat veliki upadi Albancev na srbsko zemljo, kar nakrat napadi in bitke.

Albanci so se namreč zadnje mesece pripravljali na tihem na vojno s Srbijo. Pri tem so jim prišli na pomoč bulgarski vstaši v Makedoniji. Vseh albanskih vstaških četašev štejejo baje okoli 80.000. Albanci so dobro oboroženi; imajo čisto moderne puške, brzostrelne puške, topove in druge vojne priprave. Vodi jih albanski vojni minister Isa Boljetinac. Korakajo v vojnih kolonah po 4000 mož in so prišli že daleč v srbsko zemljo. Osvojili so si že mesta: Debro, Strugo, Mamovo, Kičevo in Dja-

kovo. Začelo se je zopet strašno klanje in požiganje. Male srbske posadke po teh krajih beže in se umikajo nazaj na Srbsko, ker niso kos številnim albanskim četam.

Albanci požigajo srbske vasi in moré prebivalce. Razume se, da tudi srbske čete ne gledajo tega s prekrizanimi rokami in Albancem vračajo.

Za vzrok albanske vstaje navajajo Albanci krutosti Srbov proti njim. Pravijo, da Srbi v novih krajih Albance obešajo in streljajo kakor vrabce, ne da bi imeli opravičenih vzrokov za to. Zato se je albansko ljudstvo uprlo.

Srbi so izgubili v dosedanjih bojih 300 mrtvih in 500 ranjenih. Dognano je, da vodijo Albance bulgarski častniki, na čelu častnik Markov. Albancev je padlo že blizu 400 mrtvih in 600 je ranjenih.

Stvar je torej zelo resna in Srbi bodo imeli z Albanci še veliko posla.

Srbska in črnogorska vlada sta že zopet vpoklicali vojake in rezerviste. Noben moški, ki je star 45 let, ne sme zapustiti več Srbije, dokler ni vstaja zaдушena.

Proti Albancem koraka že 40.000 Srbov, ki marširajo proti albanskim četam, 40.000 jih pa še čaka doma, če bo sila. Ravnotako je zbrala Črna gora 20.000 vojakov, da Srbom pomagajo.

Za enkrat je prišlo do večjih bojev samo pri Kičevem in Resnu, kjer so bili Albanci tepeni in so se z velikimi izgubami umaknili nazaj proti albanski meji.

Črnogorski vojaki.

V tretji balkanski vojski so imeli začetkoma srbski oficirji velik križ s hrabrimi črnogorskimi pomožnimi četami. Kajti tem svobodnim gorjancem vojaški red ni šel v glavo. Neki angleški častnikar je govoril v belgrajski bolnišnici s črnogorskim ranjencem. Vprašal ga je, kako mu ugajajo njegovi srbski bratje. Hrabri junak je odgovoril: »O, lepo znajo umreti« in priznava je pokimal: »ampak kako bi pač ne? Srbi so kakor mi. Odkod naj bi poznali bojazen? Toda veste« — in govoril je s pritajenim, zaupljivim glasom, »saj je vse prav lepo tukaj v Srbiji, toda so vendar tudi stvari, katerih pravi Črnogorec nikdar ne bi mogel prenesti. Ko smo slišali, da so Bulgari izdali naše srbske brate, jim je šlo takoj 12.500 naših junakov na pomoč. Hoteli smo se samo boriti, toda prišli so srbski oficirji in so hoteli uganjati z nami najrazličnejše čudeže. Pozdravljali naj bi jih in mirno naj bi stali. Čast in slava njim, toda take stvari pri nas niso v šegi.« »Kaj bi pa morali storiti?« »No, ko smo prišli, so rekli oficirji, da se moramo sedaj discipline naučiti. Čemu naj bi se neki pravi Črnogorec discipline naučil? Kaj nismo Skadra osvojili? In kdo nam more očitati, da imamo trošček one vražje švabske discipline? Torej prišli smo v Srbijo in oficir je prijel mene in moje brate, nas postavil na solnce in nam ukazal, da ga gledamo. Nato je prišel in pokazal na

vsakega posameznega. »Ti si prvi,« je rekel in meni je rekel: »Ti si drugi.« To mi je bilo pa že malo preveč. »Čuješ, brat Srb,« rekel sem mu, »vsa čast tebi, ampak jaz nisem bil še nikoli drugi in tudi sedaj nimam volje do tega. Hočem se zate vojskovati, ampak žaliti se ne pustim.« In kaj je rekel nato? »No, ko je čul, da vsi naši junaki ravno tako govorijo, je uvidel, da ne more nič opraviti in odnehal je s štetjem in razvrščanjem po hrabrosti. Črnogorec se ne da žaliti.« Čez nekaj časa je zamišljeno nadaljeval: »Jaz ne razumem ljudi tu v Srbiji. Pri nas gre ženska z moškim v vojsko in kuha zanj, medtem ko se on s sovražnikom bori. Ko smo pa tu sem prišli, se pojavi oficir in prinese boba, krompirja in mesa. »To je vaša jed,« reče, »eden od vas jo mora kuhati.« Ha, kuhati! Kaj pravite k temu? Črnogorec pa kuhati! Mi smo mu rekli: »Prišli smo se bojevati, ne pa kuhati.« In če bi sam sveti Miklavž prišel, ne bi kuhali zanj. »Kuhaj ti, mi pa ne kuhamo.« In vrgli smo zelenjavo proč in pekli meso na ognju. Ko je videl, da ne more z nami nič opraviti, nas je pustil pri miru in vse je bilo v najlepšem redu. Začetkoma je še zahteval, naj pri streljanju ležimo, toda tega Črnogorec ne stori. Saj nismo Arnavti. Mi stojimo pri streljanju, da bolje vidimo. Lahko mi daste, ne vem koliko ovc, jaz ne bi se vlegel, jaz nisem Arnavt.«

Listek

V deveti deželi.

Iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M.

(Dalje.)

Tedaj se je veliki svečenik Agon obrnil; obraz mu je bil kakor iz pekla. »Pustita, da se daritev izvrši!« je zaklical proti kraljicama. »Ali niso ti tujci že dovolj bogoskrunstva zakrivil? Ali hočeta vedve, kraljici, odeti s plaščem svojega veličanstva zlodejce? Ali niso solncu posvečene živali mrtve? Ali ni tudi en svečenik solnca mrtev, zadet od čara teh tujcev, ki pridejo semkaj kakor vetrovi izpod neba, ne da bi mi vedeli odkod, ne da bi mi vedeli, kaj so? Varujta se, o kraljici, kako ravnata z božjim veličanstvom prav pred njegovim velikim oltarjem! Ena moč je, ki je večja od vajine moči, ena pravica je, ki je višja od vajine pravice. Nikarta vzdigniti brezbožne roke proti njima! Pustita, da se daritev izvrši, kraljici!«

Nato se je oglašila Soraja ter mu odgovorila s svojim globokim, mirnim glasom, ki se mi je vedno dozdeval, da je malce porogljiv, najsi je bil predmet še tako resnosen in vzvišen: »O Agon, govoril si po svojem srcu in govoril si resnico. Ali ti si tisti, ki hoče vzdigniti

brezbožno roko proti pravičnosti svojega boga. Pomisli, da je poldanska daritev dovršena; solnce je hotelo imeti svečenika kot daritveno žrtev.«

Ta misel je bila povsem nova in ljudstvo je glasno zaploskalo.

»Pomisli, kdo so pa ti možje? Tujci so, najdeni v naročju jezera. Kdo jih je pripeljal semkaj? Kako so prišli semkaj? Kako veš, da niso služabniki solnca? Ali je to tisto gostoljubje, ki ga hočete učiti naše ljudstvo, da hočete tiste, ki pridejo slučajno v te kraje, vreči v goreči ogenj? Sramota! Sram te bodi! Kaj pa je gostoljubje? Da sprejmemo tujca in mu izkažemo usluge. Da mu zavežemo rane, da mu poiščemo blazino za trudo glavo in damo živeža, da se pokrepča. A tvoja blazina je goreča peč, in tvoj živež vroči puh od ognja. Še enkrat rečem: sram te bodi, Agon!«

Ponehala je za nekaj trenutkov, da vidi, kakšen utisek so njene besede naredile na množico, in ko je opazila, da je bil ugoden, je izpremenila glas graje v glas poveljevanja.

»Halo! Naredite prostor!« je zaklicala, »prostor naredite, pravim. Naredite prostora za kraljici in za one, ki jih onidve jemljeta v svoje varstvo!«

»In če tega ne storim, kraljica?« je siknil Agon.

»Potem si s pomočjo straže naredim siloma pot sama,« se je glasil ponosni odgovor, »da, celo na tem svetem kraju in skozi telesa svečnikov.«

Agon je vsled onemogle jeze pobledel kot zid. Ozrl se je na ljudstvo, kakor da bi ga hotel nagovoriti, a je moral izprevideti, da so vse njegove simpatije na drugi strani. Zuvendci so jako čudno in družabno ljudstvo, in dasi so se polno zavedali velikosti greha, ki smo ga naredili s pobojem povodnih konj, se vseeno niso mogli sprijazniti z mislijo, da bi vrgli v gorečo peč edine resnične tujce, kar so jih kdaj videli ter se s tem oropali možnosti izvedeti od njih vse mogoče novice in znanje. Agon je to izprevidel in se obotavljal. Tedaj pa se je oglašila Nilepta in rekla s svojim nežnim, zvonkim glasom:

»Pomisli, Agon, da utegnejo ti tujci tudi biti služabniki solnca, kakor je že rekla sestra. Oni ne morejo govoriti za sebe, ker imajo zavezane jezike. Odložimo celo zadevo do tistega časa, ko se priuče našemu jeziku. Koga moremo obsoditi, ne da bi ga zaslišali? Kadar se pa bodo mogli ti možje sami zagovarjati, tedaj bo čas, da jih postavimo pred sodbo.«

V tem je tičala spretna možnost rešitve in maščevanja željni stari svečenik se je moral udati, dasi od sile nerad.

»Bodi torej, o kraljici,« je rekel. »Naj gredo v miru; kadar se pa priuče našemu jeziku, tedaj naj se zagovarjajo. Jaz, sam jaz, pa hočem moliti pred oltarjem, da vsled tega bogoskrunstva ne pride kuga v deželo.«

Te besede so navzoči z odobravanjem sprejeli in v naslednjem trenutku

smo stopali sredi kraljeve telesne straže iz tempeljna.

Pa šele dolgo po tem smo izvedeli, kaj se je pravzaprav tedaj zgodilo in s koliko težavo so nam otežili življenje pred svečeniki, nad katerimi se celo kraljici nista imeli pravzaprav nobene moči. Če ne bi bili tako neznansko oprezní, bi nas bili pobili, preden bi naša noga stopila v solnčni tempelj. Poizkus vreči nas žive v gorečo peč kot pravno daritev je bil poslednja zvijača v ta namen, potem ko se je že nekaj drugih nam docela neznanih poizkusov izjalovilo.

PETNAJSTO POGLAVJE

Sorajina pesem.

Po rešitvi iz rok Agona in njegovih svečnikov smo se vrnili v naše prostore v palači in se prav dobro imeli. Kraljici, velikaši in ljudstvo, vse je teknovalo med seboj, da nas počasti, ter obšipali z darovi. Oni mali mučni dogodljaj s povodnimi konji je bil kmalu pozabljen in mi smo bili prav zadovoljni, da je bilo tako. Vsak dan so nas obiskale deputacije in posamezniki, da si ogledajo naše puške in obleko, železne srajce, naše instrumente, zlasti naše ure, ki so jim delale posebno veselje. Izkratka postali smo naravnost njihova moda, in marsikateri mladenič si je dal napraviti oblačilo po našem vzorcu, zlasti po Vojnovičevem lovskega jopiču.

Nekega dne nas je obiskala neka posebna deputacija in Tomič se je kakor ponavadi vrgel v svojo galo. Ta deputacija je bila videti nekoliko različna od onih, ki so doslej prihajale. Bili so majhni, navidez neznatni možje neizmerne, da ne rečem suženjske uljudnosti in prijaznosti. In njihova pozornost se je očitno obračala v prvi meri do Tomičeve gala-uniforme, ki so si jo natanko ogledali in dodobra premerili.

Tomič se je čutil tisti čas silno počaščenega, ker ni sumil, da ima pred seboj šestorico prvih miloških krojačev. Kakih štirinajst dni pozneje pa, ko je prišel na dvor kot ponavadi, in je mogel uživati veselje, da je videl kakih sedem ali osem zuvendskih gizdalinov v vsej slavi prav srečnega posnetka njegove sijajne uniforme, je postal povsem drugih misli. Nikdar ne pozabim njegovega obraza z izrazom začudenja in gnjeva. In prav po tem dvornem obisku se je zgodilo, da smo sklenili oblačiti se kot domačini, predvsem zbok tega, da se izognemo vsakojakim opazkam, deloma pa tudi radi tega, ker je naša obleka postajala že ponosna in jo je bilo treba varovati. Obleka domačinov nam je bila prav všeč, dasi moramo povedati, da sem bil v njej silno smešen videti. No, in kakšen je bil Alfonz! Le Umslopogas ni hotel imeti nobene take stvari; in ko je njegov pas postal neporaben, si je omislil novega, sicer pa hodil okoli nag in gol, kakor njegova družica, sekira.

Medtem smo se neprestano učili zuvendskega jezika in prav dobro na-

predovali. Drugo jutro po našem doživljanju v tempeljnu so prišli trije resnobni in častitljivi gospodje, oboroženi s pisanimi knjigami, roženimi posodami za črnilo in gosjim peresji ter nam kazali z znamenji, da so poslani, da nas uče. In razun Umslopogasa smo se radi udali njihovi želji in se učili kake štiri ure na dan. Umslopogas pa ni hotel ničesar vedeti o teh rečeh. Ni ga bila volja učiti se »ženskega govorjenja«, on ne; in ko se mu je prvi dan približal eden naših učiteljev s knjigo in črnilnikom ter mu jih prijazno kazal, da bi ga pregovoril, in mahal z njimi, precej podobno kakor cerkovnik vabeče stresa vrečico pred nosom premožnega a stiškaškega farana, je skočil z divjim krikom pokonci ter zavihel sekiro pred učenim našim prijateljem. In pozik us nagniti Umslopogasa, da bi se učil zvezdskega jezika, je bil s tem pri kraju.

Na ta način smo prebili naša jutra in dopoldneve s koristnim opravkom, ki so postajali vedno zanimivejši, čim bolj smo napredovali, popoldan pa je bil določen za odmor. Včasih smo prirejali izlete, zlasti enkrat v zlate rudnike in drugipot v mramornate kamnolome, ki bi jih rad natančneje opisal. Včasih smo šli tudi na lov ter lovili srne z nalašč v ta namen izvežbanimi psi; ta šport je bil kaj zanimiv in vznemirljiv, ker je po deželi vse polno ograj in plotov, in ker smo imeli prav izvrstne konje. Temu se ni čuditi, saj smo imeli kraljevske hleve na razpolago.

Včasih zopet smo šli na lov s sokoli, ki je prav priljubljena zabava pri Zuvendcih, ki spuščajo sokole na neko vrsto jerebic, ki znajo prav hitro leteti, pa tudi na kljunače. Drugič smo lovili neke majhne antilope z izvežbanimi orli. Zanimivo in krasno je videti veliko ptico, kako se dviguje vedno višje in višje, dokler ni videti večja kakor črna pika na nebu; potem pa prileti iznenada izpod neba kakor krogla in pade nad kako antilopo, ki skrita čepi v visoki travi nevidna vsaki stvari, izvzemši bistremu orlovemu očesu.

Potem smo zopet obiskali utrjene in od vasi obdane gradove enega ali drugega velikaša. Tu smo videli vinograde in žitna polja, pa zopet gozdove s krasnim drevjem — jaz namreč prav rad vidim lepo drevo.

Zvečer smo Vojnovič, Tomič in jaz navadno večerjali pri njunih veličanstvih — sicer ne vsaki večer, a gotovo tri ali štirikrat na teden, kadar nista imeli mnogo družbe in posebnih državnih poslov. Priznati moram, da so bili ti večeri nekaj posebno imenitnega. Kako resnične so besede, da so najvišji po dostojanstvu skoraj vedno silno preprosti in prijazni. Le pri povprečnih ljudeh srednjih slojev morete najti pompozost in vulgarnost. Razložek je precej tisti, kakor ga vidimo pri nas med starimi, obubožanimi plemenitaši, obogatelimi naduteži, pa med priprostim kmetom in skromno uradniško družino. V resnici sem prepričan, da je

najlepša Nileptina dražest njena nežna preprostost pa njeno prijazno, resnično zanimanje celo za malenkosti. Najpreprostejša ženska, kar sem jih kdaj spoznal, in ena najnežnejših in najljubkejših, kjer niso kake strasti vmes. Sicer pa zna izgledati popolnoma kakor kraljica, ako ji drago, pa tudi divje kakor katerikoli divjak.

Tako n. pr. nikoli ne pozabim prizora, ko sem bil prvič gotov, da je zaljubljena v Vojnoviča. Zgodilo se je tako-le, in sicer popolnoma zbok Tomičeve slabosti do ženske družbe. Ko smo se že kake tri mesece učili zvezdsčine, je padlo Tomiču v glavo, da se je silno naveličal starih gospodov, ki so nas blagovolili podučevati. Šel je in jim brez obvestila nas drugih razodel, da je sicer žalostna resnica, da pa ne moremo drugače napredovati in se vtopiti v finosti zvezdskega jezika kakor če nas uče gospice — mlade gospice, je skrbno pristavil. V njegovi domovini, je dejal, je v navadi, da izberejo najboljše izgledajoča in najbolj dražestna dekleta, kar jih je mogoče najti, da podučujejo tuje, ki pridejo slučajno v njihovo deželo itd. itd. (Dalje prih.)

Leto 1812.

(Doživljaji francoskega vojaka.)

(Dalje.)

Bilo je okoli desetih, ko se je prelomil drugi most, ki je bil določen za topništvo in konjenico, in to vsled teže topov. Skoro vsi ljudje in konji, ki so bili na njem v tem trenutku, so pri tem izgubili življenje.

Poslej je bila stiska vedno večja, kajti vse je zdaj tiščalo na prvi most, kjer je bila že dozdej velika zmešnjava. General Lefebvre, ki je stal pri mostu, hoteč ljudi pomiriti, ni mogel nič pomagati; mogočni tok je tudi njega zaeno z drugim spremstvom potegnil s seboj in ga nesel na ono stran.

Strahovita stiska in krik na mostu in na bregu se je med tem vedno večal in se je končno izpremenil v obupno, neizprosno borbo za obstanek, ko so Rusi napadli maršala Victorja in so začele leteti bombe in granate med množico. Nihče ni več drgemu prizanašal. Vsi vozovi z ranjenci in prtljago, ki so se nahajali na mostu, so morali v vodo. Neprenehoma kakor led, so sedaj plavala po vodi mrtva trupla. Da je bila nesreča popolna, je začelo snežiti; pa to ni bil navaden sneg, marveč snežen vihar z ledenim severjem. Višek groze pa je doseglo prizorišče takrat, ko se je začel maršal Victor umikati. Njegove čete so morale čez most in so prekoračile most čez cele gore trupel. Pustil je na oni strani še zadnje krilo, ki naj bi šlo čez most šele takrat, ko bi prekoračile še tiste množice, ki so bile še na oni strani. Toda — čudo nad čudom — kakor prejšnjo noč, tako tudi to noč, to je od

28. do 29. novembra, ni nihče prekoračil mostu. Premraženi in onemogli so ostali na oni strani in se grelj ob ognju, kjer so goreli vozovi, katere so nalašč zato dali zapaliti.

Prebil sem noč poleg mosta s sedemnajstimi možmi od našega regimenta, ki sem jih bil počasi nabral. Ko se je zdanilo, se je ob mostu ponovil isti strahoviti prizor, kakor včeraj. Nesrečniki, ki se niso potrudili tekom noči, da bi se rešili čez most, so se zdaj, ob belem dnevu, v stisnjenih masah zopet valili na most. Toda zdaj je bilo že prepozno, ker je bilo že vse pripravljeno, da se bo most zažgal. Mnogi so upali, da bodo po ledenih ploščah prišli na ono stran, toda nobenemu se ni posrečilo. Do ramen v vodi z žarečimi obrazi so se tako dolgo upirali valovom, dokler končno niso omagali in izginili v valovih. Na mostu sem zapazil branjevca, ki je nesel otroka na glavi, dočim je njegova žena, ki je bila pred njim, tako pretresljivo kričala, da se mi je srce trgalo. Nisem mogel več tjakaj gledati, presegalo je moje moči. Med tem, ko sem se obrnil, sem videl še, kako se je voz s konjem, na katerem se je nahajal ranjen častnik in več ljudi, zvrnil v vodo in da je začel most goreti. Bežal sem proč, kolikor sem mogel, da le ne bi več slišal in videl.

Pravijo, da so bili prizori, ki so se videli sedaj, tako grozni, da jih nobeno pero ne bi moglo popisati. Posameznosti, ki sem jih omenil, so le majhne poteze one strašne slike, s katero je ime Berezina zvezano na večne čase.

Sporočili so mi, da pride naš polk kmalu mimo. Ukazal sem tedaj svojim ljudem, naj bodo pripravljeni, in ko se je regiment približal, je vstopil vsak v svojo kompanijo.

Marširali smo čez mostove, ki so bili postavljeni čez močvirje, v dolgoti kakih 2000 korakov. K sreči so jih Rusi pozabili zažgati. Kmalu smo se ustavili, da bi počakali onih tovarišev, ki so se zakasnili. Sonce je posijalo; vsedel sem se na telečnjak, ki sem ga bil vzel nekemu mrtvecu in zaspal.

Kako dolgo sem tako sedel, ne vem, toda kmalu sem bil zopet na nogah, kajti nekdo me je vzdignil. To se je zgodilo na povelje častnika, potem ko so me dolgo časa brezuspešno vlekli za lase in ušesa ter me savali z nogami, da bi me prebudili. Častnik je mislil, da sem morda že umrl. Kljub tej dobromisleči odredbi sem bil jako jezen, da me niso pustili spati.

Od Berezine sem je med tem časom prišlo še mnogo znancev, o katerih smo mislili, da so že mrtvi. Mnogi so se objemali in si čestitali, da so končno vendarle rešeni, prav kakor da bi bili prekoračili že Reno.* Veselje je bilo tako veliko, da so se vzbudila zopet tovariška čustva in da smo obžalovali tiste, ki so umrli ali pa ostali za-

* Reka, ki loči Nemčijo in Francosko. To je kakor da bi bili že doma.

daj. Jaz sem bil preveč utrujen, da bi mislil na kaj drugega kakor na spanje. Da bi mi spanje pregnal, me je poslal poveljnik naprej.

PETNAJSTO POGLAVJE.

Proti Vilni. — Cesar zapusti armado. — Kralj Murat prevzame poveljstvo. — Osemindvajset stopinj mraza.

Čez dobre pol ure, odkar sem se oddaljil od régimenta, sem došel nekega seržanta od cesarskih lovcev, ki sem ga poznal. Ker je izgledal dokaj zadovoljno, kar je bilo v teh časih redko videti, ga vprašam, če ima morda kaj za pod zobe. Nisem se motil; bil je tako srečen, da je našel v neki hiši tiste vasi, skozi katero smo bili ravnokar šli, nekoliko krompirjev. Upanje, da bom morda tudi jaz imel kaj sreče, mi je dalo novih moči; prosil sem ga, da bi mi pokazal tisto hišo, kamor sem se tudi jaz takoj napotil. Po dolgem iskanju sem res našel tri krompirčke, ki so bili komaj vredni tega imena, zakaj niso bili mnogo večji kakor orehi. Da bi jih nemoteno mogel spraviti pod streho, sem se splazil k zapuščenemu ognju, ki je bil nekoliko proč od ceste, kjer sem jih opral v vročem pepelu. Toda pravo slast mi je pokvarila mrzlota, ki me je še vedno tresla.

Med tem se je bil približal moj regiment in zopet sem vstopil v svojo kompanijo.

Marširali smo nepretrgoma do Zembina, kjer se je bil ustavil cesar z oddelkom garde. Videli smo ga, da je zelo natančno opazoval cesto na levo od nas, ki je peljala proti mestu Borisov; kajti od tam smo pričakovali ruskih čet. Zato je cesar poslal po tej cesti nekoliko konjenice na poizvedovanje. Toda o sovražniku ni bilo ne duha ne sluha.

Cesar in polovico njegove garde je prenočevalo v Kamieniu; mi, kar nas je bilo grenadirjev in lovcev, smo se utaborili zraven tega kraja.

Naslednji dan smo izvedeli, da bi bil maršal Oudinot, ki je bil dne 28. novembra pri Berezini ranjen, kmalu padej sovražnikom v roke. Imel je pri sebi samo petindvajset spremljevalcev, večinoma oficirjev, ko ga je napadlo 200 Rusov z dvema topoma. Toda kljub svoji rani se je maršal s svojim utaboril v neki hiši in se tako pogumno branil, da je bil sovražnik naravnost presenečen. Mislil je, da mora biti v hiši precejšnja moč, je sovražnik tako dolgo odlašal z napadom, dokler se ni približal cesar s svojo armado. Takrat pa so se Rusi hitro umaknili in maršal je bil rešen.

Drugi dan, 1. decembra, smo se vzdignili takoj ob zori. Čez dobro uro smo prišli v neko vas, kjer so se nam pridružili cesarski strelci, ki so bili tu prenočevali. Pozneje smo srečali princa Evgena, ki je marširal na čelu nekoliko častnikov z oddelkom grenadirjev iz svoje garde, ki so nesli zastave. Bili so to skrajno izmučeni, sestradani ljudje

Dolga pot je tirjala dokaj žrtev. Končno smo se ustanovili v neki vasi, kjer smo našli slame v obilici. Naše veselje je bilo nepopisno. Konjskega mesa se ni manjkalo, toda imeli nismo kotlov, kjer naj bi si bili skuhal juhe, kajti te nam je bilo najbolj treba, ker smo bili vsi onemogli. Tako pa nam ni kazalo drugega, kakor zadovoljiti se, kot že prejšnje dni, s pečnim konjskim mesom. Pa kaj zato; saj smo imeli bogato nadomestilo za juho: gorka slamnata ležišča v zaprtih prostorih. Nenavadna gorkota mi je bila zelo v nadlego, tako da sem moral večkrat ponoči vstati in iti ven, da sem se navžil svežega, mrzlega zraka.

Dne 2. decembra me je zopet zgrabila mrzlota, noge so mi pa postale tako težke, da sem v kratkem zaostal za regimentom. Šel sem skozi majhno vas, kjer se je nahajalo dokaj zaostajalcev, toda jaz se nisem zmenil zanje, ampak sem korakal dalje. Malo pozneje sem jih zagledal več tisoč, ki so se bili ustavili pred gručo hiš in tamkaj pekli konjsko meso. Mimo je prišel general Maison. Ustavil se je in jih nagovarjal, naj puste vse in naj gredo dalje, kajti sicer jih bo sovražnik zajel. Toda večina teh obupnih, sestradanih ljudi se ni zmenila za njegove besede; niso hoteli zapustiti svojega ognja, dokler se ne nasitijo slabega in slabo pečenega mesa. Mnogi so se začeli pripravljati na boj, na odpor za košček mesa proti sovražniku.

Nekoliko dalje sem srečal dva moža iz naše kompanije in sem ju prosil, naj se mi pridružita. Rekla sta, da jima je popolnoma vseeno, vendar sta šla z menoj, ne da bi še dalje kaj govorili.

Ko se je stemnilo, smo se ustavili v nekem gozdu, kjer je bilo mnogo zaostajalcev, ki so se pripravljali, da bodo tukaj prenočili. Bili so ljudje različnih narodnosti, največ pa od italijanske armade, pa tudi nekaj grenadirjev iz Pikartovega régimenta. Vprašal sem jih, kaj je z njim povedali so mi, da so ga še včeraj videli; tak je, kakor da mu gre ob pamet, kajti izgleda prav tako kakor norec.

Ko sem si poiskal prostor za prenočišče, sem preiskal telečnjak, ki sem si ga bil prisvojil. Pa v njem ni bilo nič posebnega; najbolj sem se razveselil robca, v katerem je bilo nekoliko pšena, zmešanega z ržjo. Ker je imel eden izmed mojih tovarišev pokrov kotla, smo takoj skuhal mešanico. Med tem sem do dobrega preiskal telečnjak, pa nisem našel razen nekkih starih čevljev in nekaj ničvrednih reči ničesar, da bi bilo od koristi.

Ponoči ni bilo prehudlega mraza, zgodaj zjutraj pa se je vzdignil močan sever, ki je prinesel s seboj dvajset stopinj mraza, tako da nam ni bilo več obstanka; morali smo naprej. Mehanično smo šli za tistimi, ki so korakali pred nami, ne vedoč, kje smo in kam gremo. Čim višje je šlo solnce, tem manj je bilo tudi mrazu in zato smo

tudi precej prehodili, čeprav smo se nekolikokrat ustavili pri nekaterih hišah, ali pa pri zapuščenih ognjih. Kolikor se morem spominjati, smo prenočevali na neki poštni postaji.

Solnce, ki se je bilo prikazalo prejšnji dan, je naznanjalo, da bo poslej še hujši mraz. Bil sem vsled našnje poti tako utrujen, da nisem mogel niti pravilno misliti; če me je kdo kaj vprašal, sem mu popolnoma zmešano odgovarjal. Gotovo so mislili, da se mi meša v glavi. Mraz je postajal čimdalje bolj neznosen. Z mnogimi drugimi smo se napotili kar na dobro srečo, v upanju, da bomo prišli do človeški stanovališč. Končno pa smo zašli, ker smo šli za Poljaki, ki so imeli popolnoma drugo pot pred očmi; šli so namreč proti Varšavi. Od enega izmed teh ljudi, ki je govoril francosko, sem izvedel, da smo zašli za dobro uro odda od ceste, ki je držala proti Vilni. Šli smo torej nazaj, toda zopet smo zašli. Srečali smo tri častnike na čelu kakih sto mož različnih narodnosti, ki so bili bolj podobni mrtvecem kakor pa živim ljudem. Ko so izvedeli od nas, da so zašli, so jokali kakor otroci.

V bližini se je nahajal smrekov gozd; tu smo sklenili prenočiti skupno. Imeli smo konja, ki smo ga ubili in njegovo meso smo si razdelili. Vsakdo si je spekel svoj košček. Zmenili smo se, da bomo menjaje se stražili celo noč, kajti kozakov je bilo povsod dovolj.

Kmalu potem, ko smo se utaborili, je začelo močno snežiti, tako da smo morali zlesti pod naše kočice iz vejevja. Kmalu pa je burja s snegom prodrla tudi skozi vejevje in nas nadlegovala, tako da nismo imeli pokoja. Jaz sem bil nekoliko na boljšem kakor moji tovariši, zakaj sedel sem na svojem telečnjaku, glavo pa sem si zavil v hermelinov kožuh, ki sem ga imel še iz Moskve; zato tudi nisem tako hudo občutil mraza in snega, kakor moji tovariši. No, tudi moj pokoj ni trajal dolgo, kajti močan sunek sape je namah prevrnil kočico, kjer sem se nahajal s svojima dvema tovarišema. Poslej smo se morali neprestano gibati, da nismo zmrznili. Takoj, ko se je zdanilo, smo odpotovali, pustili pa smo tamkaj tri mrtvece in štiri umirajoče.

Bilo je okoli osmih, ko smo zopet prišli na cesto. Tu je bila strahovita zmešnjava, vse se je trlo vajakov različnih oddelkov, največ je bilo Italijanov. Iskali smo za prenočišče kakega skednja ali hleva, toda vse je bilo že zasedeno. Bila je še sreča, da smo dobili neko hišo, pravzaprav razvalino pogorišča brez strehe, kjer je bilo pa tudi že vse polno ljudi, tako da smo se komaj stlačili notri. Toda vendar je bilo tu boljše kot odzunaj, kajti bili smo vsaj nekoliko obvarovani najhujšega mraza.

Temu kraju se je reklo Molodečno. Tu je cesar prenočeval dne 3. decembra in tu je objavil sloviti devetindvaj-

seti buletin,¹ v katerem je priznal popolno uničenje francoske armade in ki je tako silovito razburil francosko javnost.

Bilo je že popolnoma svetlo, ko smo se dne 5. novembra napotili dalje. Šli smo za kakimi 10.000 možmi, ki so v strahoviti zmešnjavi dirjali po cesti. Pot nas je peljala čez močvirne kraje, v katerih bi bili nedvomno utonili, če ne bi bila zmrzla vsled mraza. Kdor je šel za nami, ni mogel zgrešiti pota, kajti vsepovsod so v obilici ležala za nami mrtva trupla ali pa umirajoči. Še pred mrakom smo prišli do kraja Benica, ki ga je bil cesar zapustil zjutraj. Tu se mi je posrečilo dobiti nekoliko moke, iz katere sem si napravil kašnat močnik. Strehe pa nismo našli nikjer, zato smo prenočevali kar na cesti. O spancu zaradi mraza ni bilo niti govora. Ne da bi se odpočili, smo dne 6. decembra odpotovali naprej.

Med potoma smo prehiteli nekaj generalov in višjih oficirjev, kakor tudi žalostne ostanke svete legije. Malokdo izmed teh oficirjev je imel še popoln kožuh ali pa ožgan in preluknjan plašč, ker so večinoma imeli le po polovico, zakaj razdelili so jih, da so dali po polovico tudi svojim tovarišem. Opirali so se na smrekove gorjace, v bradi pa so imeli vse polno ivja in ledenih svečic. Živim mrličem podobni so se trudno vlekli dalje in marsikateri izmed njih se je zgrudil in obležal na poti.

Morda bolj kot kdaj prej so bile poslej podobne ceste in prenočišča bojnemu polju, toda ker je zelo na gosto padal sneg in mrtvece vsaj deloma pokrival, ni bila pokrajina vendar tako strašna, kakor bi bila sicer. Razen tega je izginilo iz naših vrst vsako sočutje. Ob cesti in po cesti jih je ležalo polno, ki so prosili dobrotne roke, da bi se jih usmilila in jim pomagala, pa nihče se niti najmanj ni brigal zanje.

Ko smo prišli do mesta Smorgoni, nas je presenetila novica, da je cesar zvečer dne 3. decembra zapustil vojsko in odpotoval na Francosko. Poveljstvo je oddal kralju Muratu. Mnogo nefrancoskih vojakov in častnikov je vsled tega očitalo cesarju, češ da je vojsko izdal; toda vsakdo, ki je poznal razmere, je moral priznati, da je bil cesar skoro prisiljen to storiti. Kajti na Francoskem je bilo vse tako zmešano, posebno še, ko se je bil general Malet zarotil zoper cesarstvo, da je bilo neobhodno potrebna njegove navzočnosti, da se razmere zopet upostavijo v prejšnji red. Vrh tega je bilo treba novega vojaštva in tudi tu je edino cesar mogel vse.

(Dalje prih.)

Dom in svet.

Seja celotnega vodstva S. L. S. za Kranjsko se vrši v ponedeljek, dne 6. oktobra 1913. leta ob 10. uri dopoldne v gledališki dvorani Ljudskega Doma v Ljubljani.

¹ Dnevno povelje

Dnevni red: 1. Naznanilo predsednika. 2. Politični položaj. 3. Deželni zbor. 4. Deželni odbor. Poročajo: a) Dr. E. Lampe o cestnih zadevah, melioraciji, električnih centralah, zadružništvu, živinoreji ter deželni kulturi sploh itd.; b) dr. V. Pegan o občinskih zadevah, gasilstvu, davku na prirastek vrednosti itd.; c) dr. I. Zajec: o šolstvu, zdravstvu, obrti itd. 5. Časopisje. 6. Shod zaupnikov stranke. 7. Slučajnosti.

Dr. Krek. Zadnje mesece je začela neka Nemka, po imenu Kamila Theimer z Dunaja pisariti po »Slovenskem Narodu«. Na piko si je vzela »Slovensko Ljudsko Stranko«, posebno pa njene voditelje. Zlasti zoper dr. J. Kreka, našega državno-zborskega poslanca, objavlja tako nesramne in obrekljive napade, da je dr. Krek v varnost svoje časti vložil proti njej tožbo pri deželnem sodišču v Ljubljani. Toliko v vednost, da bodo ljudje na jasnem glede te ženske in njenih napadov.

Najstarejši duhovnik na Kranjskem. Devetdesetletnico je obhajal dne 25. septembra telesno in duševno zdrav g. častni kanonik Mihael Tavčar, dekan v Žužemberku. Jubilant je bil rojen na Bledu dne 25. septembra leta 1823. Dasi najstarejši duhovnik ljubljanske škofije, je še neumorno delaven v službi. V mašnika je bil posvečen leta 1847.

Nov advokat v Kočevju. V Kočevju je odprl svojo advokatsko pisarno slovenski odvetnik dr. Rajh, ki je bil nekaj časa v Ribnici. — V Kočevju bodo v kratkem ustanovili slovensko ljudsko šolo, katere dozdej še niso imeli, četudi je tam več sto Slovencev.

Vodovod v Mostah pri Ljubljani. Deželni glavar dr. Šusteršič je posredoval pri poljedelskem ministru za hitro rešitev vodovoda v Mostah. — Sedaj je dobil od ministra obvestilo, da se z delom lahko takoj prične. Moste bodo torej v prav kratkem času imele vodovod in s tem bo ta imenitna občina rešena enkrat za vselej tifusa.

Najstarejša lipa v novomeškem okraju. Na Trški gori sta dve lipi v premeru 170 cm in 190 cm. Te veliko let stare lipe so največje in najstarejše v novomeškem okraju. Eno teh lip je 18. t. m. veter vrgel.

Kako so Francozi iz Idrije bežali. Zgodovinski dan je bil za Idrijo 1. oktober 1913. Ta dan je namreč poteklo sto let, odkar so zapustili Francozi Idrijo. Ljudstvo je ječalo pod pritiskom mnogovrstnih davkov, katere je francoska vlada zlasti leta 1813, rabila za vojsko in iste iztirjavala s silnim pritiskom. Uslužbenci rudnika niso dobili zadnja dva meseca nikake plače, zrastle je to leto komaj toliko, kolikor se je vsejalo in beda je bila splošna. Avstrijska armada pa je pritiskala od vseh strani. V tem mučnem položaju sklence rudniški predstojnik Gallois rešiti, kar se da, ter zaukaže 28. septembra vse srebro prepeljati čez Črni vrh v Gorico in Italijo. A bilo je že prepozno. Le majhen del srebra je prišel do Črnega vrha in še isto je tam ostalo. Gallois pa je bežal s svojimi uradniki v prihodnji noči čez Gorico v Trevizo na Laško. Idrija je imela kot posadko oddelke 84. francoskega pešpolka, to je onega polka, ki je dne 17. majnika leta 1809.

z 92. francoskim pešpolkom obkolil utrdbe na Razdrtem, toda ta posadka se ni mogla več držati in še pred dohodom avstrijske pehote in konjenišva 1. oktobra so bežali Francozi na vse strani. Beg francoskega vojaštva je bil tako hiter, da niti vsega seboj vzeti niso mogli in posamezniki so še dolgo potem nosili perilo francoskih vojakov. Veselje, s katerim so Idrijčani avstrijske vojake pozdravljali, je bilo velikansko. Od vseh strani je drlo ljudstvo na trg ter dalo duška veselju osvoboditeljem ter streglo vojakom, kolikor je moglo. Najpreje je padlo ljudstvo na francoske grbe, jih uničilo in deloma nadomestilo z avstrijskimi. Vojaštvo je zaplenilo vse imetje ubeglih francoskih uradnikov. Na dvorišče v gradu, iz katerega so izšli vsi francoski ukazi, se je znosilo cel kup francoskih listin, ukazov itd. ter se vse sežgalo v veliko zabavo navzočih. Od Francozov je ostal edini rudar Peter Chapard v Idriji, ki je 18. februarja leta 1866. kot vpokojen rudar-čuvaj 83 let star v Idriji umrl. Chapard se je poročil 1. majnika leta 1827. z Idrijčanko Katarino Kokel, nju hči Marija pa se je poročila leta 1848. z rudarjem Lovro Frankom in leta 1905. umrla, zapustivši več sinov, ki so vsi rudarji v Idriji.

Vozni tarifi južne železnice. Kakor je znano, ima južna železnica, ki teče po naših krajih, za 7 odstotkov višje vozne tarife za blago kakor pa druge državne železnice. Zato je vožja po južni železnici tudi tako draga in slana. To breme, ki na leto znaša več milijonov kron, mora v prvi vrsti nositi prebivalstvo, ki se mora posluževati Južne železnice. Hudo prizadete so torej dežele Štajerska, Kranjska, Koroška, Primorska in Tirolska. Letos se pa že več mesecev na Dunaju posvetujejo lastniki južne železnice, da bi te tarife še zvišali, torej še na večjo škodo imenovanih dežel. Da se ta nakana prepriči, so se v Gradcu na povabilo graške trgovske in obrtne zbornice zbrali zastopniki mest, trgov in industrijskih krajev, deželnih odborov, trgovskih in obrtnih zbornic, mnogi poslanci vseh strank itd., da javno in glasno protestirajo proti novemu zvišanju tarifov. Kranjsko kmetijsko družbo je zastopal njen predsednik komerc. svetnik Povše, deželni odbor grof Barbo, kranjske poslance S. L. S. profesor Jarc.

Znamenit slovenski zdravnik iz 18. stoletja. Na Dunaju se je vršil shod nemških naravoslovcev in zdravnikov, in na tem shodu je dr. Fišer z Dunaja opisal življenje in delovanje zdravnika za imenom dr. Mark Anton Plencič (Polencič), ki je bil doma iz Solkana pri Gorici, rojen leta 1705. in je bil 50 let zdravnik na Dunaju. Plencič je bil vелеum v zdravniški vedi. Zato smo lahko ponosni nanj. In naši drugorodni sovražniki vedno trdijo, da smo barbari, nesposobni za vedo, toda imena govore, in med temi tudi Plencič, da se rodé med Slovenci ne le višji izobraženci, ampak tudi veleumi, kakršen je bil Plencič v 18. stoletju.

Posledice vojaškega streljanja v šent Petru na Krasu. Iz št. Petra pišejo: Na tukajšnjem vojaškem strelišču leži vse polno nerazstreljenih granat, tako da jih pastirji, ki tam okoli pasejo, najdejo in

neso domov. Tako je napravil 22. septembra 19letni pastir Penko v Trnju. Ko je prinesel granato domov, jo je rezal z nožem, nakar se je razpočila in mu odtrgala na rokah sedem prstov ter ga ranila na prsih in obrazu. Prepeljali so ga v deželno bolnico v Ljubljano. — Nekaj časa preje se je tudi neki pastir v Kleniku igral z najdeno ostro patrono od pušk. Patrona se mu je razpočila in mu predrila nad srcem telo. — Čuje se, da imajo ljudje še mnogo takega razstreljivega materiala doma. Vojaška oblast je pač premalo poskrbela, da bi se po strelišču nahajajoče nerazstreljene granate in ostre patrone pobrale.

500.000 fantov ušlo pred naborom v Ameriko. Ako bomo Avstrijci primorani iti v vojsko, se nam ne bo posebno dobro godilo. Naši fantje beže namreč pred vojaško suknjo v Ameriko. V avstrijskih deželah, Ogrsko izvemši, jo je popihalo samo letos pred naborom na tuje nič manj kakor 117.986 fantov, ki so jih letos zastopj klicali k naboru. V zadnjih osmih letih je pa zmanjkalo v celi državi vse skupaj 500.000 fantov.

Žalostna smrt učitelja. Na meščanski šoli v Krškem je služboval učitelj g. Milan Vršič. Vsled mirnega in finega obnašanja je bil splošno priljubljen. Znan je bil tudi kot umetnik na goslih. Zadnje dni je postal nenavadno zamišljen, tožil je, da ga v prsih boli in da mora na dopust vsaj za mesec dni. V sredo se je odpeljal proti Ljutomeru, kjer je bil doma. Pri Radgoni je pa padel pod vlak tako nesrečno, da ga je popolnoma raztrgal. Postal mu je brčkone slabo in v nezvesti je padel pod vlak. Star je bil 30 let.

»Svetnica« na Gorenjskem razkrinkana. V Vodicah na Gorenjskem živi neko mlado dekle Ivanka Jerovšek. O tem dekletu se je zadnje mesece silno veliko govorilo po deželi, češ da dela »čudeže«, da polti »kri« in prorokuje. Ker je tudi na Kranjskem veliko radovednih in lahkovernih ljudi, ni nič čudnega, da se je zbralo v Vodicah večkrat polno ljudi, da bi videli to izvanredno dekle in bili priča njenih čudežev. Večina ljudi seveda ni nič verjela in bila na jasnem, da je dekle ali bolno, ali pa da ljudi farba. In res, zadnje dni se je dognalo, da je imela ta Jerovšek polno steklenico telečje krvi, s katero se je mazala in potem s tem ljudi slepila, češ, ta trpi krvavi pot. O kaki »svetosti« ni seveda nobenega govora. Pač pa jo zasledujejo baje orožniki, ker gre govorica, da je mnogim ljudem izvabila denar.

Rešena strašnega suma. Državno pravdnštvo je izpustilo iz preiskovalnega zapora oba sinova onega starca Brajnika, ki ga je bil blizu Milj povozil vlak in ga razrezal na dveje. Zadnjič smo poročali, da so zaprli njegova odrasla sinova radi suma, da sta očeta ubila in ga zanesla pod vlak. Sedaj je dognano, da sta sinova nedolžna.

Bož nas varuj strele. Strela je udarila v Dovžah na Štajerskem v hišo Franca Mrzdovnika, po domače Grobelnikovo. Mož in žena sta bila ravno pri večerji. Strela je oplazila gospodarja, ki je bil takoj mrtev, žena pa omamljena. — V petek, dne 19. septembra je nastala huda nevihta in je strela ubila 43letnega gospodarja

Jožefa Krivec iz Bračne vasi št. 4 na Bizeljskem, ki se je nahajal v hramu pri svojem vinogradu. Zapušča mlado vdovo in šest otrok, katerih najstarejši šteje 8 let. Nagle in neprevidene smrti reši nas o Gospod!

Berač z revolverjem. K posestnici Franciški Rus v Dolah pri Brežicah na Spodnjem Štajerskem je prišel te dni berač Franc Bivic. Ker mu ni hotela ničesar dati, je potegnil revolver in jo ustrelil v leve prsi, da se je smrtnonevarno ranjena zgrudila na tla. Nato ji je berač potegnil iz žepa denarnico in zbežal. Streljal je tudi na gospodarja Rusa, ki je hitel na pomoč, a ga ni zadel. Bivica so že zaprli.

88 letna starka z novimi zobovi. V vasici Altdörf pri Radgoni na Štajerskem je zrastle zadnji čas neki 88letni starki v zgornji čeljusti troje in v spodnji dvoje novih zob. Zobovi so čvrsti in podobni zobovom, ki jih dobijo otroci med 10. in 20. letom.

Svojegega brata ustrelil. Brata Ivan in Juro Pecan iz vodnjanske okolice v Istri sta se že dolgo časa zelo sovražila. Bila sta si gorka in vsak je čakal prilike, da se znese nad drugim. In ta prilika je prišla. Oba sta namreč bila povabljeni na neko sedmino. Tam sta se radi malenkosti sprla in sta se tako razgrela, da je Ivàn potegnil revolver in ustrelil brata. Potem pa, ko je to storil, se je hladno poslovil in se javil pri žandarmeriji.

Po trikrat na dan ji je moral sinko maševati. V ulici Sv. Justa v Trstu stanuje v neki mali hišici v temni luknji 39 let stara pomožna delavka Lojza Tomasini, ki ima pri sebi svojega deset let starega sina. Tomasinijeva ima borno stanovanje, njeno življenje je revno in žalostno, a uprav strašno je, da je versko blazna. Pred malim oltarčkom gore noč in dan svečice, sinko pa mora brati kar po trikrat na dan mašo. Sedaj so postali sosedi pozorni na zmešano žensko in so opozorili na njeno početje oblast.

Slovenske naselbine v Ameriki. Slovenske naselbine v Ameriki vedno naraščajo in se množijo. V nekaterih mestih je število slovenskih družin tako veliko, da imajo po več sto za šolo godnih otrok. V Clevelandu so blagoslovili dne 31. avgusta veliko, lepo, novo šolsko palačo. Blagoslovil jo je ob navzočnosti več tisoč ljudi kancelar clevelandске škofije g. J. Riley in čestital Slovincem na tako lepem napredku slovenske župnije. Poduk se je pričel dne 8. septembra. Podučuje vsega skupaj 11 učiteljic v 11 šolskih sobah. Otrok je nad 800. — Tudi v Jolietu so že napravili načrte za novo slovensko šolsko stavbo, ki je zelo potrebna. Letos so namreč vpisali šolskih otrok: 288 dečkov in 263 deklic; skupaj 551 otrok. — Posebno lepo napredujejo slovenske farme v Wilardu in Gormanu. Tam, kjer so bili pred nekaj leti pravi ameriški pražozdi, se razprostirajo sedaj krasne, obsežne ameriške farme. Nekateri imajo naravnost vzorne kmetije. V Wilardu je slovenska naselbina precej velika, tako da ima lastnega župana v osebi Ivana Česnika.

Krofasti ljudje in voda. Na dunajskem prirodoslovnem shodu je vojaški zdravnik dr. Tausig iz Sarajeva poročal o krofu. Po-

kazal je vojaški zemljevid, s katerega je razvidno, katere pokrajine v Avstro-Ogrski so po izkušnjah pri naborih v tem oziru najbolj prizadete. Avstro-Ogrska je glede števila krofastega prebivalstva med evropskimi velesilami na prvem mestu; prekaša nas le Švica. Na vsakih 1000 nabornikov pride pri nas 29 takih, ki se morajo radi te hibe izključiti od vojaške službe, to je skoro 3 odstotke. Najbolj so okuženi alpski kraji. Dr. Tausig zastopa mnenje, da krof povzroča gorska voda, kateri po vsej priliki manjka neke doslej še nedognane sestavine. Razvoj krofa vrhu tega zelo pospešuje rastlinska hrana, mesna hrana pa preprečuje ali vsaj ovira. Na ta način si lahko raztolmačimo dejstvo, da se povsod ondi, kjer se gospodarske razmere izboljšajo, opazuje, da je krof izmed prebivalstva izginil ali pa se vsaj omeji. Da primorski prebivalci nimajo krofa, je pripisati okolnosti, da se živé večinoma z mesom morskih živali.

Zemlja se je udrila. Blizu vasi Szymbark v gorliškem okraju se je pogreznilo 80 oralov gozda s sedmimi hišami vred, ki so stale na zemljišču. Pogreznjeno mesto je zalilo obširno jezero. Ker se je pogrezanje počasi vršilo, so se stanovalci dotičnih hiš lahko rešili.

Amerikanske dobrote. Pred dobrim tednom je pripeljal parnik v Trst 1800 izseljencev, ki so se vrnili iz obljubljenih dežel okraj morja. Kakšna obljubljena dežela pa je to, spričuje dejstvo, da je bilo med temi izseljenci 500 pohabljenih, ki so pustili svoje zdravje v Ameriki. To nam je povedal mož iz Mekinj na Gorenjskem. Poln upanja se je podal v Ameriko; a s polomljenimi udi je komaj živ dospel na svoj dom. Zares, ljudje slepo deró v nesrečo, kakor ponočne veše v ogenj. Ljudje božji, ostajajte doma ter ne nosite v tujino svojega zdravia na prodaj!

Prisiljena ljubezen ali godčevo maščevanje. Bogati kmet Magdalen v varšavski okolici na Ruskem je prisilil svojo hčer, ki se je bila obljubila vaškemu godcu, da se je poročila z nekim bogatim sosedom. Na svatbi je godel zavrnjeni godec. Med veselim hrupom sta se godec in nevesta izmuznila iz hiše. Kmalu nato je v hiši izbruhnil požar in na pogorišču so kasneje našli zgoreno godčevo truplo. Nevesta se je nato vtopila v bližnjem ribniku.

Monopol na žganje v Rusiji. V Rusiji imajo monopol na žganje. Umevno je, da vlada zato ni naklonjena protialkoholnemu gibanju. Grozne so številke, ki kažejo, koliko se je popilo žganja zadnja tri leta v desetih pokrajinah na Ruskem. Leta 1910. je znašala poraba žganja na Ruskem 89,542,467 vedrov, leta 1911. 91,650,236 vedrov, leta 1912. 96,500,000 vedrov. Zato pa je čezdalje manj sposobnih mladeničev za vojaše in revščina v mestih ravno vsled preoblega žganja neprimerno narašča. Žganje je res velika nesreča in velikokrat pravi vzrok splošne revščine.

Največji hotel na svetu zgrade na Broadway v New-Yorku. V hotelu bo 1800 sob za goste. Stavba bo imela 24 nadstropij in bo stala 50 milijonov mark. V hotelu bodo turška kopališča, brivnice itd. Kuhinja bo 70 metrov dolga in 40 metrov široka. Skoro vsaka soba bo imela lastno

kopalnico. Hotel bo dograjen in opremljen v 15 mesecih in se otvori na Silvestrov večer 1915.

Kako se dajejo dote. Neki Henrik Hodson v Ameriki je tako odmeril doto svojim trem hčeram: Najstarejši hčeri je dal toliko zlata, kolikor je sama tehtala, drugi toliko srebra in tretji toliko bakrenega denarja. — Londonski veletrgovec Orven je svoji edini hčeri na poročni dan izročil skromno molitveno knjižico. Toda knjižica je imela 75 listov — samih bankovcev po 2500 funtov. Spredej v knjižici je bilo očetovo posvetilo, v katerem priporoča hčerki, naj vsako leto iztrga iz knjižice le po en list. — Založnik lista »Novoje Vremja« v Peterburgu je svoji hčeri za doto odstopil dohodke od oznanil na četrti strani lista, kar znaša okroglo 75.000 kron na leto. — Posebno nenavadno doto je dobila hčerka posestnika menažerije Bekerja, ki ji je pri ženitvi dal 1 slona, 1 leva, 2 leoparda, 4 krokodile, 2 morska psa in 1 kraljevskega tигра.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6
(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4 ³/₄ % brez kakage odbitka.

Kradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gorenjske novice

g Volitev v cestni okraj brdski je prav dobro izpadla. Izvoljeni so: Anton Cerar, župan v Moravčah (Moravče—Spodnje Koseze); Franc Tič, župan iz Drtije (Drtija—Peče—Velikavas); Flerin, obč. svetovalec v Ihanu (Dolsko—Ihan—Dol); Franc Pustotnik, župan v Blagovici (Blagovica—Krašnja); Alojz Izlakar, župan v Trojanah (Trojane—Češnjice); Fr. Breznik, župan iz Rafolč (Rafolče—Rova—Zlatopolje); vpokojeni nadučitelj Kuhar iz Doba (Brezovica—Podrečje—Dob); notar Janko Rahne iz Brda (Krtina—Lukovica—Prevoje). Izvoljenih je torej šest naših, dva nasprotna za seme.

g Iz brdske okolice. Eden izmed gospodarstev, ki se čuti po znanem »Domoljubovem« članku nekoliko prizadetega in ki je šele po več kot enomesečnem molku zopet prišel k sapi, se smatra poklicanim, v četrtkovem »Narodu« »kritizirati« prireditve slov. kat. izobraževalnega društva na Brdu. Temu gospodu in pa njegovemu

prijatelju iz Št. Vida, ki je začel zadnje čase delovati tudi na časnikiškem polju, polagamo na srce ta-le nasvet: »Sosed, pometaj pred svojim pragom!« Kar se tiče članka samega, naj navedemo ta-le dejstva, ki naj si jih resnicoljubni dopisnik »Narodov« zapiše za ušesa! Pijača, o kateri ve toliko povedati, je bila — malinovec (pa ne mešan z žganjem)! Prosimo torej za abstinenčno idejo tako navdušenega g. dopisnika, naj pride na pomoč naši nevednosti in prijazno blagovoli naznaniti imena dotičnih dvanajstletnih vpijanjenih otrok in onih nekaternikov, ki so se ob dveh ponoči vlekli domov. Dobil bo tako nagrado, da bo lahko cel mesec inšpiciral gostilne in druge take kraje, pa ne do dveh, ampak do sedmih zjutraj, kakor na »bobovc« nedeljo v Lukovici. Kar se tiče stric Blaževega plesa, se menda brumni g. dopisnik ne bo nad njim preveč pohujševal. Glede »Marijinih devic« mu povemo, da ne bo še bolj blamiran, da v naši fari Marijine družbe sploh ni; glede polomljenih »lojter« bo pa menda vedel njegov prijatelj kaj povedati! Če bi bila pa potrebna še kaka pojasnila, smo z veseljem na razpolago! — Omeniti pa moramo še en vesel dogodek iz Lukovice. Slavno pevsko društvo »Zarja«, na čelu ji njen dični pevovodja in tajnik g. učitelj Knez, je po dolgem spanju pravičnega v ponedeljek po »bobovc« nedelji, ob 5. uri zjutraj, v Smerkolovi štali — velevažni dogodek zaslužil, da se ga natančneje označi, — stopilo na mladi dan s posebnim, čisto novim programom: — litanijami vseh svetnikov, katerih pa, kakor smo slišali, vsled sladke ginjenosti niso mogli končati. — »Bizgeci«.

g Cerklje pri Kranju. Fantek iz Zg. Brnika, kateri je ustanovil štiri zadruge v cerkljanski občini, a so vse po njegovi zaslugi šle rakom zvižgat, je stopil zopet na plan z njemu prirojenim blatenjem neljubih oseb v »Slov. Domu«. Ne pove pa, da je moral stari Babič umakniti tožbo, katero je vložil radi razžaljenja časti radi črvov. Tudi ne razodene javnosti, da mora očka plačati deset kron v državni zaklad kazni radi zaklane krave. Ravnotako molči, da je odstavljen stari Babič od časti šolskega nadzornika in da je docela brezvpliven človek v občini cerkljanski občini. Prav tako še ni pojasnjen oni znani tisočak pri »pašniški zadruzi«. Tudi ni še nikoli poročal, ker napada tako rad ženske po liberalnih časopisih, kdo je bila ona žena, ki je ob otvoritvi cerkljanskega Doma mahala z dežnikom kakor nora. Ostal je fantku in očki edinole še »Slovenski Dom«, kjer v papirnati družbi prismojenih bab psujeta in lažeta, da se vse kreše. Opozarjamo pa le še orožnika Zadnikarja v njegovo lastno korist, da naj le nikar nima preveč stika s tako družbo. Mera je polna tudi v tem oziru!

g Cerklje pri Kranju. Slabo se je letos pri nas šola pričelo. Davica, kateri je baje podlegel neki otrok Lapajnetovega Jožeta, je vzrok, da je Jože kontumaciran. Tako ni imel razred, v katerem naj bi on učiteljeval, deloma nobenega poduka prošli teden. Ljudem se silno čudno zdi, da se ravno v tej hiši tako rada in večkrat pojavlja davica. Seveda nismo mi tako zlobni, da bi verjeli raznim govoricam, da je

prišla davica v to hišo nalašč tisti teden, ko je Lapajne oddajal nekemu drugemu v hiši svoje soproge nastanjeno veletrgovino. Res je sicer, da je Lapajne dal prebarvati in presnažiti prodajalniške in druge prostore in bil nadzornik (pa ne kot šolski) teh del, in je zato prav pridno občeval v kontumacu z raznimi ljudmi. Tudi ni menda bila nobena nevarnost, da bi njegova fantiča zanesla bolezen med druge otroke, ko sta kontumacirana letala med njimi po vasi, hodila na poštni urad po »Slovenski Narod« in prihajala celo v šolske prostore. A vse to menda nima z davico nobenega opravka. Končajmo! Kadar bode Lapajne zopet poročal o cerkljanski učiteljskih močeh, naj zopet »govoré« dejanja« o davici in kako druge šolske moči brezplačno nadomestujejo nadzornika prebarvanja in snaženja.

g Abstinenčni shod. Na rožnivenško nedeljo popoldne po litanijah se vrši na Hcmcu v mežnariji abstinenčni shod. Predaval bo g. župnik Mrkun o potovanju po Švici, predvsem o švicarski abstinenčni organizaciji.

g Naklo pri Kranju. Dne 18. septembra je umrl g. Anton Voglar, posestnik, načelnik gasilcev, načelnik kmetijske podružnice in še ud mnogoterih drugih društev. Bil je mirnega značaja in ugleden gospodar. Star je bil komaj 36 let.

g Iz Preddvora pri Kranju. V nedeljo, dne 21. septembra, se je tu proslavljala Konstantinov jubilej in desetletnica obstanka izobraževalnega društva na prav slovesen način. Na predvečer je slovesno zvonjenje v bengalično bazsvetljenem zvoni in grmenje iz cerkvenega topa označilo ljudstvu, da se vrši prihodnji dan nekaj posebnega. Raz zvonik so vihrale zastave, pred cerkvijo pa so postavili fantje lep slavalok za sprejem Orlov in drugih društev. Takoj popoldne so se od mnogih strani zaslislale trobente, naznanjajoč, da prihajajo v vas krepki mladeniči — Orli. Ob dveh je bil pred cerkvijo sprejem gostov, nato litanije, potem pa slavnostna igra »Peter Sigmayer«. Pred igro je gosp. župnik Franc Lakmayer pozdravil v dvorani došle goste, nato pa je g. nadučitelj Josip Mihelič razložil v slavnostnem govoru pomen dneva. Najprej je omenjal zasluge Konstantina Velikega za krščanstvo, nato označil delovanje društva takom desetih let in nazadnje prešel na Napoleona I. in njegove čase v umevanje igre. Takoj je sledila igra, pri kateri so se naši fantje in dekleta izkazali kot prav dobre moči na gledališkem odru. Slavnost pa je še posebno poudarila kamniška godba na lok pod vodstvom g. Josipa Heybal. Po igri je sledil srečolov s 500 dobitki, ki je imel to ugodnost, da je vsaka druga srečka zadela. Prihodnja igra se pripravlja za 65-letnico vladanja cesarja Franca Jožefa I.

g Tečaj za vkuhanje sadja priredi sadjarsko društvo za kamniški politični okraj v Šmarci v času od 6. do 11. oktobra t. l. Ker bo uživanje sadnih izdelkov postajalo čedalje bolj važno in se bo čedalje bolj razširjalo, kar bo velikega gospodarskega pomena za naše ljudstvo, zgoraj imenovano društvo tem potom vabi mlada dekleta, da se tečaja udeležijo. Pouk bo vodila strokovna moč in bo brez-

plačen. Dekleta, ki se žele tečaja udeležiti, naj se takoj priklase ali pa naj dne 6. oktobra pridejo v Šmarco v prostore sadjarske družbe. Odbor vabi zlasti dekleta iz kamniškega okraja.

g Tržiške novice. Na tukajšnji slovenski štirirazrednici se je izvršilo letos nekaj učiteljskih izprememb. G. Miklič je odšel na nemško pripravnico za gimnazijo v Kočevje. Jokali ne bomo po njem; mož ni hodil ob nedeljah v cerkev in s tem pač ni dajal lepih zgledov otrokom. Orgla! je sicer pri protestantski službi božji, za katoliško se pa ni zmenil. — Mesto njega je prišel učiteljski pripravnik g. Anton Vidic. — Učiteljica Sedlak je odšla v Soro, mesto nje je nastavljena gđna Noč. Čuje se, da bo še nekaj izprememb. Na vseh tržiških šolah poučuje letos 18 učiteljskih moči.

g V Zlatem polju so imeli 28. septembra ustanovni shod za prepotrebno gasilno društvo. Šlo je gori tudi lukovsko gasilno društvo in tuhinjsko. Poizkušali so gori svoje brizgalne.

g Živnoredjska zveza za kamniški politični okraj opozarja tem potom vse živnoredce v kamniškem okraju na razstavo in premovanje goveje živine, ki se bo vršilo v Lukovici dne 9. oktobra t. l. Premovanje se prične točno ob 10. uri dopoldne, a živino je treba že nekoliko preje prignati. Premovali se bodo biki, krave s teleti in brez telet ter telice pincgavske pasme. Ne pozabite živinskih potnih listov!

Dolenjske novice

d Iz Dobrépolj. Poročila sta se iz Zdenske vasi ženin Franc Erčulj z nevesto Kristino Znidaršič iz Podgorice in ženin Josip Žganjar z nevesto Anico Zrnc iz Velike Račne. Hvalevredno je to, da sta ženina darovala za zastavo mladeniške Marijine družbe, in sicer F. Erčulj 20 K, J. Žganjar pa 5 K. Pametno, da se na ženitninah in drugih takih prilikah obrne denar namesto v slabe v dobre namene. — Umrli je po kratki bolezni Marijina družabnica Julka Klincova v Zdenski vasi. Stara je bila 17 let.

d Draga. Odhod g. K. Škulja iz Loškega potoka je tudi za naš okoliš gotovo težek udarec. Njegovo delovanje se je razširjalo tudi k nam. Po njegovem trudu se je začelo tu gibanje na izobraževalnem in gospodarskem polju kakor tudi na političnem. Ustanovil je knjižnico za Drago, knjižnico za Stari Kot in v Novem Kotu. Ustanovil in tri leta je vodil živnoredjsko zadrugo za Stari in Novi Kot, ki je tudi sosedom Hrvatom v korist. V drugem oziru je tudi uspešno sodeloval. Posegel je v politično borbo pri občinskih volitvah. Spretnostjo je vodil delo za zgradbo ceste Lazec—Stari Kot—Novi Kot—Prezid, kar upamo in prosimo, da pride do uresničenja. Po njegovem trudu se je priredil prvi in doslej edini slovenski shod v Dragi, več lepo uspešnih shodov v Starem in Novem Kotu. Ni ga strašila dolga, mučna pot in nobeno vreme iz Loškega potoka priti v

naše oddaljene vasi; v raznih zadevah smo se obračali nanj. Več podpor je dobil po njegovem posredovanju zlasti Stari Kot. Po njegovem trudu je slovenska javnost zvedela za nas, kar nam je pri raznih prošnjah veliko koristilo. Bodi mu hvala za obilni njegov trud. Ohranimo mu časten spomin. Na novem mestu upamo, da tudi nam bo še v pomoč, zlasti v vprašanju glede nove ceste.

d Metliška okolica. Ceste v metliškem sodnem okraju so precej zane-marjene. Vse toži čez nje. Zlasti je pa cesta iz Metlike na Božjakovo—Rukovec v takem razdrtem stanju, da ne bi človek verjel, da je na Kranjskem. Res, letošnje leto zaradi gradnje železnice ceste veliko trpe, in poleg tega jih še hudi nalivi kvarijo, a res je tudi, da se za izboljšanje oziroma ohranjenje cest premalo stori. Novi cestni odbor bo imel pač dosti dela pri naših cestah, če bo hotel vse v red spraviti. Seveda bo ta reč od delavnega in razumnega načelnika najbolj zavisela. — Sejmi v Belikrajini so zadnje čase bolj slabi. Ljudje naganjajo živino iz sejma v sejma, ker bi radi prodali, a kupcev ni. Morda bo boljša kupčija, ko steče nova železnica. Cena pri živini je zelo padla. No, letos so v naših krajih pridelali precej krme. Sena je bilo bolj malo, je zato pa detelja in otava dobro nadomestila. Tudi so ljudje v lepem vremenu krmo pospravili, bo zato tudi bolj tečna. Ker pa ljudem denarja primanjkuje za najpotrebnejše stroške, zato rinejo z živino na sejme. — Preizkusna travnika, ki ju je deželni odbor po svojih organih dal preurediti in zboljšati, sta se izvršno izkazala. Sena kakor tudi otave sta dala obilno, in blago je tudi za polovico boljše od lani. Gospodarji, zboljšujte vsaj približno tako tudi vi svoje travnike, obilno vam bodo povrnilo vašo skrb in vaš strošek. Koliko žrtvujete za svoje vinograde, skoro ves gnoj zvozite vanje, koliko vas stane kolje, galica in žveplo, koliko dela in časa jim posvetite, in nazadnje ena ali druga nesreča vam vzame vse vaše upanje. Imejte in delajte vinograde, a pri tem živnoredce ne zapostavljajte. Zato pa skrbite za zboljšanje in pomnoženje travnikov. Res, sveta vam ne manjka. Zavedajmo se, da bo naše gospodarstvo pravo, ako bomo za redne stroške pri hiši skrbeli tudi in kar mogoče za redne dohodke. Vinogradi nam dajejo le neredne, nezanesljive dohodke, živinoreja pa gotovo bolj redne, kar je gotovo za gospodarstvo zelo važno. — To žbe so pri nas na dnevnem redu. Malo razžaljenje ali prepir za fliko zemlje povzroča drage tožbe in sovrastva med sosedi. Kdor izgubi, mora plačati velike stroške, in kdor dobi, ni pa tudi zato nič na boljšem. Kdo pa ima od obeh dobiček? To je pa vaš dragi prijatelj — advokat. Ali vam ni znana ona slika iz neke stare pratike? Tam je naslikana kravica, zanjo se kregata dva gospodarja, eden jo vleče k sebi za roge, drugi pa za rep, advokat pa lepo na stolčku sedi in kravico molze, dokler

ima kaj mleka. Ali razumete to? — Nevarno je obolel g. Kisela, akordant g. Lončariča na belokranjski železnici. Odpeljali so ga v bolnišnico v Novo mesto. — Smrtno nevarno je obolel č. g. P. Pavlin Bitner, kaplan v Podzemlju. Opravljal je duhovne vaje v Ljubljani, med temi se ga je lotila huda bolezen, prenesli so ga v bolnišnico, kjer so ga že trikrat operirali. Pravijo, da bo hudo bolezen težko prestal. Škoda za tako mladega in tako gorečega duhovnika. — Zid Glückstern se je za gradnjo belokranjske železnice naselil kot urar v Metliki. Mislil je mož, da bo delal tu kakšne posebne kupčije ali da bo imel vse polno dela in zaslužka. Pa se je revež zmotil. Imamo domačih zadosti. Zato jo je pa zopet odkuril drugam.

d Sodražica. Gasilno društvo je imelo dne 21. t. m. svoj občni zbor ter se je isti konstituiral iz samo strokovno izobraženih mož, ker nam je zagotovljeno, da bodo ti močje prekoristno društvo res vzorno vodili po pravi poti človekoljubja. Za načelnika je izvoljen g. Jakob Mihelič. Da so odbor in vsi člani vneti gasilci in pridni pri požaru, se je videlo 23. t. m., s kako hitrostjo so se zbrali, ko je strela udarila v skedenj v Preski. Res, vsled bolj ugodne lege so bili prvi na licu mesta Gregorci, ki so še od nekdanj zelo dobri sosede naši občini ter so tudi sedaj marljivo gasili v složni vzajemnosti z našimi gasilci. Vsem gasilcem kakor tudi drugemu občinstvu bodi izrečena v imenu občine najpristrčnejša zahvala.

d Ribnica. Hud udarec je zadel našo faro kot tudi celo ribniško dekanijo. Izgubili smo ljubljene našega g. dekana, častnega kanonika Fr. Dolinarja. Težka bolezen pokojnega nas je sicer pripravljala že dalje časa na to izgubo, vendar nas je smrt zadela globoko. Kaj nam je bil blagopokojni, je težko opisati; veliko pove dejstvo, da ga ni v celi obširni fari, ki bi ne začutil žalosti ob tej smrti. Umrli so v ponedeljek, na semanji dan, in cel čas do srede je nepretrgoma hodila kropit množica prijateljev, faranov kot tudi drugih izven fare. Obisk za obiskom se je vrstil tudi ob času bolezni. Dan pokopa, sredo dopoldne, pa je zbral ob krsti pokojnika toliko množico domačinov in izvenstrancev, da takega spreveda še ni videla Ribnica, četudi marsikateri pomni pokop štirih dekanov. Sprevod s krsto se je razvil iz župnišča po trgu in nato v cerkev. Trg je bil električno razsvetljen, izobešenih je bilo veliko črnih zastav. Vsa šolska mladina z učiteljstvom na čelu, do 60 duhovnikov, domači Orli, tri požarne brambe so se vrstili pred krsto, tik pred njo je pa nosil bogoslovec č. g. Pucelj na blazini križ Franc Jožefovega viteškega reda, s katerim je bil g. kanonik, dekan odlikovan od cesarja. Za krsto in sorodniki so se vrstili zastopniki raznih oblasti: c. kr. sodnije, c. kr. okr. šolskega sveta, c. kr. davkarije, notarijata itd., nato celotno zastopan občinski zastop občine Ribnica z bl. g. županom Češarkom na čelu, zastopi vseh domačih občin ter občin Sodražica in Horjul ter ostalih občin, katerih častni član je bil g. dekan-kanonik. Kdo

bi naštel silno množico, ki se je nato vrstila; vsak je želel izkazati blagopokojnemu zadnji čast, spremljajoč ga na zadnji poti. Poslovilni govor v cerkvi je govoril častni kanonik semeniški ravnatelj g. dr. Jos. Lesar. Vršilo se je nato duhovno opravilo, ki ga je opravljal kot tudi cel pogreb mil. g. prelat, generalni vikar, kanonik g. J. Flis. Pred hišo žalosti, v cerkvi in na pokopališču so za slovo ljubljenu ranj-kemu zapeli tovariši duhovniki v srce sega-joče žalostinke. Iz cerkve se je znova raz-vil sprevod v Hrvačo, kjer se je položilo truplo k večnemu počitku. Ranjki g. dekan je bil rojen l. 1841. v Poljanah nad Škofjo Loko. Služboval je kot kaplan v Drača-tušu in Vel. Laščah, kot župnik pa je bil v Horjulu 29 let. V Ribnico je prišel kot župnik-dekan, kjer je ostal 17 let. Spome-nikov si je s svojim marljivim delom po-stavil v glavni cerkvi veliko, enako v po-sameznih podružničnih cerkvah. Bil je marljiv, vzoren duhovnik in dobitnik ljud-stva. Za svoje zasluge je dobil odlikovanje, postal je častni kanonik, vitez Franc Jože-fovega reda ter častni občan večih občin. Spomenik pa si je postavil s svojim blagim značajem, ljubeznivostjo in vsestranskim delovanjem predvsem v srcu svojih fara-nov in mnogobrojnih prijateljev, ki ga ohrani-mo v častnem, neizbrisnem spominu. Po-čivaj v miru blaga duša, odpočij se od truda, ki si ga znojil za dušni in telesni blagor svojega naroda.

d Škocijan pri Mokronogu. Tri nede-lje zaporedoma se je vršil pri nas kurz za vojaške novince s sklepno veselico.

d Semič. Na progi se prav živo de-la. Od predora do semiškega kolodvo-ra že žvižga lokomotiva ter prevaža materijal v predor, ki bo, kakor se sliši, do konca zime dogotovljen. — Slučajno mi pride po nekem zavitku v roke št. 31. »Slovenskega doma«. Med drugimi dopisi berem tudi, kako se zlobno za-vija neki »Domoljubov« članek o vin-ski letini. Sporočalo se je, da bo skoraj gotovo boljše vino kakor lani. Dopisnik »Slovenskega doma« pa pravi: »Vino kaže zelo slabo in še to kar ga bo, bo kislo, ker je vedno dež. Žito je vse po-leglo in pognilo, sadja ni nič.« Dopisnik čepi najbrže vedno za pečjo, da nič ne vidi. Zadnji čas je namreč več tednov bilo lepo vreme, grozdje je dobro dozo-relo. Pšenica je pa letos tako rodovita, da že več let ni bila tako. Nekateri so pridelali jako veliko. Krompir je prav dobro obrodil. Le nekoliko vsled dežja gnije. Sadja je pa bilo v nekaterih va-seh več, v drugih manj. Potem bodi že ene ali druge vrste. Pridelek jabolk pa je splošno nekako srednji. — V 36. šte-vilki lista se dopisnik jezi, da neke prav ne teče gnojnice. Toda tako uma-zane in smrdeče gnojnice se ne dobi v celi Belikrajini, kakor jo on izliva po »Slovenskem domu«. — Dalje se hvali, s kakšnim zanimanjem se je vršil dne 24. avgusta sokolski zlet. Toda, ker sem šel slučajno proti večeru čez Se-mič, sem videl zanimanje v tem, da so bili skoraj vsi Semičanje doma pri svo-jih hišah. Na prste bi jih lahko pre-štel, koliko Semičarjev je bilo takrat na

veselici. Še nekaj ne smem zamolčati, namreč, da je na hiši g. Zurca visela zastava. Dalje sta se videli pri shrambi gasilnega orodja dve smrekici. To je bilo vse to velikansko zanimanje.

d št. Rupert. V Ljubljani je umrl ve-lik dobitnik šentrupertske fare č. g. Igna-cij Šalehar. Več o njem prihodnjič, ker je bil tudi tukajšnji domačin. — Zgodo-vina šentruperske fare bo v kratkem izšla. Opozarjajo se ljudje farani že naprej, da si jo naroče za zimske ve-čere. — Mlekarna je dobila zopet nove stroje, ki bodo v veliko korist članom in so potrebni za izdelavo finega masla. Ne stanejo pa nič. Kako so liberalci la-gali — se še spomnite —, pa bodo zopet — denar pa le diši! — Zdaj na jesen in zimo se bo začelo zopet delo v družtvih. Vsi na noge! Tečaj za umetno ve-zenje in šivanje je skozi 14 dni v dvorani!

d Šmartno pri Litiji. Premova-nje goveje živine bomo imeli dne 8. oktobra ob 10. uri dopoldne. Kmetje, ki se zanimате za premovanje, preberite številko 30. »Domoljuba«, stran 629., ali pa oglas na občinski de-ski, kjer so navedeni pogoji. — Go-spodinjski tečaj se bo vršil v pri-hodnji zimi in sicer od 9. decembra do 7. februarja. Starši, ki hočete svojim hčeram preskrbeti primerne gospo-dinjske pouka, zglasite jih kmalu, ker bo število omejeno. — Skiopti-čno predavanje o ozvezdju bo v nedeljo 4. t. m. v »Društveni dvorani«. Slike obetajo biti zanimive. — Poso-jilnični promet znaša že sedaj nad 540.000 K. Ves promet se je letos nenavadno dvignil. — Umrla je v Li-tiji Amalija Jenko iz znane »Farbar-jeve« rodbine. — Letina je pri nas bolj slaba. Ljudje povečini tožijo, da bo-do težko shajali. Kljub temu še vedno zastoj pričakujejo državne podpore oni, ki jim je črv in toča uničila pri-delke. — Litijška topilnica na-merava predelati in zboljšati topilniške peči in dimnike. V tem oziru je bil dne 22. septembra ogled. Dobro bi bilo, če se topilnica tako preuredi, da okoličan-ski kmetovalci ne bodo tako občutno oškodovani vsled dima, ki vsebuje svi-nec in živo srebro.

d Dober semenj v Tržišču pri Mo-kronogu obeta biti dne 6. oktobra (po-nedeljek). Zveza je ugodna, postajališče Pijavce, postaja Šentjanž. Oba kraja sta komaj pol ure od Tržišča, ki leži ob cesti Sevnica—Mokronog.

d Zgornji kašelj. Ko so se vračali v nedeljo domov iz Krke, je nekdo izgubil od Rudnika do Ljubljane črno denar-nico z okroglo 24 K. Prosi se, kdor je našel, naj jo blagovoli poslati na Žitnik Florijan, Zgornji Kašelj št. 39. p. De-vica Marija v Polju.

d Na Zaplazu je romarski shod pri-hodnjo rožnivenško nedeljo dne 5. okto-bra. Božjepotniki morejo zjutraj prejeti sv. zakramente. Služba božja na Zapla-zu je ob 10. uri. To je zadnji shod, ki se vsako leto vrši na tej božji poti.

Notranjske novice

n Črni vrh nad Idrijo. Dne 23. septem-bra se je smrtno ponesrečil Janez Po-ženel, splošno znan pod domačim ime-nom Klepec. Pomagal je popravljati Pov-harjevo hišo na Javorniku, ki je pogorela. Lestva, po kateri so lezli na streho on in za njim še dva druga, je zdrsnila zgoraj na stran in padla na tla, z njo tudi oni, ki so bili na nji. Pri tem se je utrgala neka lata pri strehi in padla s koncem ravno na čelo Klepcu ter mu je prebila, tako da je v nekaj trenutkih umrl. — Za Klepcem pač žaluje cela občina. Bil je precej izvežban v živinozdravništvu in je s tem mnogokrat pomagal ljudem v sili, ker je živinozdrav-nik tako oddaljen. Koliko revežem je otel v sili edino kravico in jih s tem obvaroval hude nesreče. Pomagal je vsakemu, kjer je mogel; da, pri doberem delu usmiljenja ga je zadela tudi smrt. Upamo, da je pokojni tudi pri Bogu usmiljenje dosegel!

n Hrenovice. Mnogo besedi in nepo-trebne razburjenja je v naši fari povzro-čila zadeva nadučitelja Zaman in nje-govih dveh hčerá nasproti dvema poštenima cerkvenima pevkama in kaplanu. Sedaj pa, ko je sodišče izreklo svojo besedo, je pa potrebno, da se stvar malo pojasni. Zamanovi hčerki, oziroma Zaman za svojo nedoletno hčerko je tožil radi žaljenja časti dve cerkveni pevki, nato pa še ka-pelana. No, slednji so nastopili dokaz res-nice in sodišče v Senožečah je vse tri opro-stilo, Zamanove pa morajo plačati vse stroške. S tem pa Zamanovi niso bili za-dovoljni. »Ni hudir, da bi se čast ne rešila« in prijavili so priziv na deželno sodišče v Ljubljani. V torek, 23. septembra, pa je deželno sodišče zavrnilo njih priziv in po-trdilo sodbo senožeškega sodišča. — No, Zamanovi so le nekaj dosegli, namreč malo več stroškov, — ne pa časti. — Ker je nad-učitelj Zaman s svojima hčerkama dne 14. junija t. l. v šolski veži sramctil kape-lana, ko je šel ta učiti otroke v šolo, se je vložila proti njemu tožba. 29. avgusta je pri obravnavi sodnik Zamanu lepo pri-govarjal, da naj obžaluje in prekliče sram-čenje. A Zaman je sodniku odgovoril: »Rajši browning (revolver) na čelo, kakor da prekličem.« Nato pa je bil obsojen na 50 K globe, oziroma pet dni zapore ter mora plačati vse stroške. Uresničil se je rek: »Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade«. Za uspeh prve pravde pa se naj sedaj družina Zaman predvsem zahvali učiteljici Carnelli, saj si je ona pri tem stekla precej zaslug. Zares: »dejanja go-voré«.

n Kmetijske podružnice Trnovo, Prem, Košana in Vreme prirede sadno razstavo za reško dolino na Bitujah pri Klobučarju (železniška postaja Kilovče) od 5. do 12. oktobra 1913. — Spored: V ne-deljo, 5. oktobra ob pol 10. uri dopoldne sv. maša pod milim nebom, ob 10. uri do-poldne otvoritev in ogled razstave, ob 11. dopoldne predavanje: Gospodarski pomen sadjarstva za reško dolino; predava sad-jarski učitelj M. Humek. Ob 3. uri popol-

dne predavanje: Vaznost sadnih vrst pri sadni kupčiji. Sadni izbor za reško dolino. Predava strokovni učitelj R. Zdolšek. — V ponedeljek, 6. oktobra, ob 8. uri zjutraj predavanje: Sadna uporaba v gospodinjstvu; predava strokovni učitelj R. Zdolšek. To predavanje je namenjeno zlasti za ženske. — V nedeljo, 12. oktobra ob 10. dopoldne predavanje: Priprava zemlje za nove nasade. Razstreljevanje zemlje v sadjarstvu. Predava sadjarski učitelj M. Humek. Ob 2. popoldne predavanje: Brezalkoholna sadna uporaba. Sadna industrija. Predava sadjarski učitelj M. Humek. — Po predavanju sklep razstave, srečolov in prosta zabava s sodelovanjem pevskega društva »Košana«. — Vstop v razstavo prost. Prostovoljni darovi, namenjeni za povzdigo drevesnic v reški dolini, se hvaležno sprejemajo. — Razstavljalni odbor.

n **Senožeče.** Tekom enega meseca se je pri nas oglasila bela žena kar trikrat nenadoma. Umrl je 24. avgusta Janez Ferfila v Senožečah takoj po zajuterku. O njegovem pogrebu smo pisali; bil je kljub »bandi« tako žalosten in pretresljiv, da si ga ne želi razum gostilničarke Mlakarce in župana Garzarollija nobeden. Pogreba se je udeležil tudi Škrbec Pavl iz Laž. Ni mislil, da bo šel tri dni za Lončarjem na oni svet. Pavel je 28. avgusta pri Frenetiču v župniji Sežana še dobro večerjal in pil. Med večerjo je zabavljajl čez duhovne in vero. Razlagal je šest božjih resnic po svoje in jih skrčil na tri. V svoji predrznosti ni mislil, da ga smrt drži že za vrat. Po večerji je odšel v vežo, padel zadet od mrtvouda in na mestu umrl. Senožeški župan je izrazil željo, da je škoda, ker ni doma umrl, da ga bi bil on pokopal. — Tretji je nenadoma umrl Jernej Žetko iz Gaberč dne 22. septembra. Proti večeru je prekladal žito pri skednju. Sin je odšel v Senožeče, da bi tam kupil na semnju klobuk. Oče pride v hišo in začne umirati, tako da je sin že dobil mrtvega, ki je hitel nazaj, ko mu je nekdo na potu povedal, da je očetu slabo. Ranjki je bil blag človek in večletni cerkveni ključar. Zadnje leto so mu oči hudo pešale, kar je težko prenašal. — Ti trije nenadni smrtni slučajji so ljudi kar oplašili. Ne brez vzroka. Bog nas varuj nagle smrti! — Vzrok nagle smrti bosta po morda uganila župan Garzarolli in gostilničarka Mlakarce, katera nad vse skrbi, komu bo ob smrti zvonilo in komu ne. Njej in županu ne sme zvoniti, tako sta se izrazila. Menda se bosta lahko ubranila. Župan Garzarolli in občinska tajnika sta dobila dolg nos od upravnega sodišča. Stvar je bila ta-le: Župan Garzarolli ne more videti, da mlekarstva zadruga v Senožečah dobro uspeva, ker oddajajo mleko iz vseh štirih občin župnije. Sklenil je napraviti razdor v mlekarstvu. Toda kako, ko je popolna edinost med člani. Sklenil je in predlagal v občinskem odboru, da plačajo člani zunanjih občin vodo, porabljeno pri posnemanju in obdelovanju mleka. Člani občin Laže, Dolenja vas in Senadole so se temu uprli. Pritožili so se na deželni odbor, ki je ugodil njih pritožbi. Toda Garzarolli ni nikdar zadovoljen z enim nosom in se je pritožil na upravno sodišče zoper sklep deželnega odbora. In zadnje dni je prišel nos za župana Garza-

rollija od upravnega sodišča na Dunaju, da župan in občinski odbor nima nikake pravice nalogati naklade za porabo vode. Drugi nos pride v kratkem našemem modremu županu v zadevi Fabijančičeve ustanove. Grenke so te povesti, a župan se jih mora tudi privaditi, ker časi so minuli, ko so plemenitaši več veljali kot drugi ljudje.

n **Spodnja Idrija.** Za cestni odbor je izvolil naš občinski odbor župana gosp. Andreja Svetličiča. — Naši hribovski Krničani so pokazali veliko podjetnost. Zgradili so cesto po strmih bregeh skoro štiri kilometre na svojo lastno odgovornost. Kdor pozna zanemarjena pota naše občine, vé, da so ti ljudje veliko žrtvovali za svoj boljši obstanek. To je pripoznal okrajni cestni odbor v Idriji, ki jim je podelil podporo 1000 kron. Tudi deželni odbor bo dal svoj prispevek. Tako vidimo, da podjetnost ljudi samih najde tudi za koristne javne naprave primerno nagrado! — V nedeljo, 21. septembra je priredila Marijina družba veselico z igro: »Nežika z Bleda«. Je šlo prav dobro, kot znajo vedno naša dekleta.

n **Iz Starega trga pri Ložu.** Dne 28. septembra je obhajala cela cerkniška dekanija na Križni gori Konstantinov jubilej. Sv. mašo je slovesno daroval č. g. dekan iz Cerknice, govoril pa je domači gospod župnik. Po cerkvenem opraviu pa je g. državni poslanec dr. Žitnik pokazal, kako se na svetu vse izpreminja, kako preide narod za narodom, križ, sveta Cerkev pa ostane. G. poslanec Gostinčar je pokazal na Turka sedanjega časa, na liberalce. Turki so s silo zatirali v srcih vjetih kristjanov sveto vero; liberalci jo na zvit način po časopisih in po družvih. Shod in zborovanje je vodil g. dež. poslanec Drobnič, ki je prosil starše, naj nikar ne puščajo mladine na tuje. — Velika nesreča se je zgodila na cesti iz loške doline v Prezid. V Jermendolu se je podrla škarp. Dva voznička sta peljala po cesti trame in se prevrnila drug za drugim v jarek. Pri vsej nesreči se ni zgodilo drugega, kakor da je enemu vozniku strlo roko. — Že večkrat napovedani in težko pričakovani avtomobil je dne 27. septembra vendar začel voziti. Oskrbuje dvakratno zvezo med Rakekom in Prezidom na Hrvaškem. Do preklica je vozni red ta-le: iz Rakeka odide zjutraj ob 8. uri in popoldne ob 3. uri; iz Prezida pa ob pol 11. dopoldne in ob pol 6. zvečer.

Društveni vestnik

Kat. slov. izobraževalno društvo v Vrhoplju pri Vipavi ponovi v nedeljo, dne 5. oktobra igro »Rokovnjači« v dvorani g. Marije Lavrenčič št. 26. Začetek ob 3. popoldne.

Prostovoljno gasilno društvo na Rečici pri Bledu priredi svojo letošnjo vinsko trgatve dne 5. oktobra v restavraciji »Mangart« na Rečici.

Prostovoljno gasilno društvo v Horjulu vabi k slavnosti blagoslovljenja nove

bencin-motorne brizgalne, ki se vrši dne 5. oktobra t. l. popoldne ob 3. uri pred Društvenim domom v Horjulu. Vabljeni so gasilna društva in prijatelji naših ognje-gascev, da se te slavnosti v obilnem številu udeležijo, ker društvo ravno letos praznuje tridesetletnico svojega obstoja. Slavnost je združena tudi z dekoracijo treh društvenih članov s svetinjami za 25letno zvesto službovanje.

Gospodarske vesti.

PRAŠIČJA RAZSTAVA V ŠT. JER-NEJU.

Razstava prašičev in perutnine se je 16. t. m. prav izborna obnesla. Na vse zgodaj zjutraj so vozili razstavljalci prašiče in perutnino na za razstavo pripravljen in okrašen prostor. Gosp. ravnatelj grmske šole je v svojem govoru izrazil posebno veselje nad to prireditvijo. Rekel je, da je ta razstava med vsemi, do sedaj prirejenimi, največja in najbolj številna, kar se tiče prašičev; to pa zaradi tega, ker je tukaj v šentjernejški okolici prašičereja doma. Opozoril je na nekatere nedostatke. Preveč različna je sedaj še ta reja, ki se pa mora sčasoma izenačiti; zlasti merjasci s krivimi rivi morajo zginiti, ker ti niso pripravnji za naše kraje. Kar pa se kur tiče, je ta reja še zelo pomanjkljiva, ker gospodinje navadno rede le to, kar jim pride pod roke. Predvsem je treba rediti take kure, ki so dobre jajčarice, ker je kupčija z jajci dandanes zelo razvita. Reja puranov pa je imenitna, z njimi se lahko ljudje pokažejo tudi v druge dežele in gotovo ne brez uspeha. Da je bila ta razstava res velikanska, je razvidno iz kataloga, ki je bil nalašč za to sestavljen. Bilo je pri prašičji razstavi 240, pri perutninarski pa 271 razstavljalcev. Posebno v gmotnem oziru je prav dobro izpadla razstava, kajti razdelilo se je med razstavljalce 1700 kron. Zahvala za to gre v prvi vrsti deželnemu odboru, državi in kmetijski družbi, ki so prispevale s svojimi podporami. Da je pa bil prostor tako lepo pripravljen in urejen, imajo zaslužno domači ljudje, zlasti pa gosp. župnik Anton Lesjak. Veselega obraza so odhajali nekateri razstavljalci, ker so prejeli zaslužene premije in zatrjevali, da bodo drugo leto zopet razstavili. Gospodarji, le veselo na delo, obenem pa skrbite, da se odpravijo oni nedostatki, na katere vas je opozoril gospod ravnatelj!

Na prostornem sejmišču je bilo na dve strani v dveh dolgih vrstah postavljenih 180 ograj za prašiče. Mnogo živali pa je moralo ostati na vozovih, ker je bilo premalo prostora pripravljenega. Perutninarska razstava je bila razvrščena v dveh dolgih vrstah ob vsaki strani ceste, ki pelje proti Orehovici. Razstava je posebno uspela glede razstavljenih prašičev, ne samo po številu razstavljenih živali, ampak tudi po tem, da je bilo mnogo prav lepih živali,

ki so enega in drugega obiskovalca spodbujale k posnemanju tako lepe reje. Priglasenih je bilo 33 mrjascev in 200 svinj, nad polovico takih s praseti. V presojevalni komisiji za razstavo prasičev so bili deželni veterinarji referent Munda, ravnatelj Rohman, posl. Bartol, strokovni učitelj Malásek, župan Kerhin in župan Potočar. Za perutninarsko razstavo je bilo priglasenih 141 presojevalni komisiji so delovali živinokokoši, 62 rac, 22 gosi in 46 puranov. V prespevalni komisiji so delovali živinorejski nadzornik Legvart, tajnik perutninarskega odseka Jamnik, računski revident Bukovec, trgovec Novoselec in posestnika Fabjan in Gergovič. Deželni odbor je dal za razstavo 800 kron podpore.

Dobre knjige

Slovar, laško-slovenski za šolo, potovanje, branje in kupčijo. Sestavil dr. Josip Valjavec. Založila »Katoliška Bukvarna«. Ta tako dolgo pogrešani in nujno potrebni slovar izide v najkrajšem času v zalogi »Katoliške Bukvarne«. Slovar je sad dolgoletnega truda in je vsestransko dovršen; sestavil ga je večak, ki že več let poučuje italijanščino. Slovar je zelo obširen, a ima, ker je tiskan na tankem papirju in z izredno finimi, nalašč za ta slovar naročenimi črkami, zelo priročno obliko. Sploh je slovar, ki vsebuje tudi obširno frazeologijo, jezikovno in stvarno na višku. Za ta slovar se bodo gotovo zanimali vsi sloji. Da zadošča slovar tudi v stvarnem oziru vsem modernim zahtevam, dokazuje dejstvo, da se je tiskal z vsemi pripomočki moderne tehnike in je zahtevalo to delo nad eno leto časa. Pri vsem tem pa znaša prodajna cena za broširan izvod samo 3 K 60 vin., za vezan izvod 4 K 50 vin. Ker nam je pa mnogo na tem, da se takoj v začetku razpeča knjiga v velikem številu, oddamo onim, kateri naroče slovar takoj ali najpozneje v teku meseca novembra, za znižano ceno 2 K 80 vin. za broširan, oziroma 3 K 60 vin. za vezan izvod.

Radoslava Silvestra kupleti in pesmi, tako je naslov knjigi, ki jo je uredil nadučitelj Franc Silvester in izdala Narodna tiskarna v Gorici. V tej knjigi je zbral urednik, kakor sam pravi, le mali del očetove pesniške delavnosti. Vsebinske je sledeča: 12 komično satiričnih spevov, 2 igri, 1 pesem sama zase, 17 domoljubnih in drugih pesmi, 14 pesmi iz otroške duše in 13 napevov h kupletom, ki so jih zložili A. Dekleva, Fr. Ferjančič, A. Foerster, Ign. Hladnik, Iv. Pogačnik in St. Premrl. Knjigo tonlo priporočamo zlasti našim izobraževalnim društvom, preveva jo skoziinsko katoliški duh, saj je Radoslav Silvester znan zlasti po svojem velikanskem številu Marijinih pesmi, katere so večinoma vse uglasbene. Knjiga stane broširana 1 K 50 v. in se dobi v vseh knjigarnah.

Asperges me et Vidi aquam za mešani zbor zložil Ant. Grum, založila Katoliška

Bukvarna v Ljubljani. Cena izvodu 60 vin. Dva nova, zelo lepa in našim zborom po deželi prav primerna napeva, katerih bodo veseli naši pevovodje. Oba napeva sta zložena v melodijoznem in prav lahko izvedljivem slogu. Vsem cerkvenim zborom ju kar najtopleje priporočamo.

Medved, Poezije, II. del. 4 K, vez. 5 K 40 vin. »Katoliška Bukvarna«.

Medved je pesnik-mislec in njegove pesmi smemo uvrstiti v vrsto prvih naših klasikov. Čim večkrat jih beremo, tem krasnejše misli se odpirajo pred nami. Kdor se zna utopiti v njegove pesmi, mu nudijo preobilo užitka.

Cestni zakon za Kranjsko. 1912. 1 K 20 vin. »Katoliška Bukvarna«.

V javnem življenju prepotrebna in za vsakogar priporočljiva knjiga, ki jasno predločuje vsa določila novega cestnega reda.

Za kratek čas

V šoli. Profesor: »Slabost je moč, ki najmočnejšega vola podere.«

Ali ti ali pa jaz. Oče (vdovec): »To ti povem, France, ženska mora priti k hiši! Če se nočeš ti oženiti, se bom pa jaz!«

Prava beseda o pravem času. Nekadilec svojemu prijatelju kadilec: »Koliko smodk pokadiš na dan?« — »Kakih osem.« — »Vidiš, ko bi bil ti ta denar na stran deval, odkar si začel kaditi, pa bi lahko hišo kupil!« — Prijatelj: »Kje pa imaš ti hišo, ki ne kadiš?«

Lovska. »Takega psa, kakor je bil moj «dake», ni bilo in ga ne bo. Ko mi je bil poginil, sem dal kožo z dlako vred strojit in iz nje napraviti telovnik. Kadar pridem zdaj zajcu ali lisici na petdeset korakov blizu, — mu stoji vsa dlaka pokonci!«

SKRIVALNICA.

Kje je maček?

Raznoterosti.

Čuden srnjak. Na Krennalpi v račauski občini (okraj Judenburg) je gostilničar Karol Strzil ustrelil srnjaka, ki je imel na nogah namesto kopit orlovskve kremplje in na glavi čuden rog. Srnjaka je za 10.000 K kupilo neko potujoče podjetje.

Neugoden vpliv solca in lune na brezžično brzojavljanje. Brezžična telegrafija deluje mnogo bolje ponoči nego podnevi, ker solnčna svetloba ovira električne valove. Sedaj opozarja Curtis, da lunina svetloba podobno ovira, če vpliva na valovno brzojavljanje. Curtis je stvar proučeval na neki brazilski brezžični brzojavni postaji in dočkal, da postanejo brzojavna znamenja čez kakih 5 do 15 minut po vzhodu lune slabjša; njih moč pade polagoma za eno tridesetinko, potem postajajo zopet močnejša in zopet slabjša. To menjava vanje se vrši neprestano.

Odgovorni urednik Jožef Gostinčar, drž. poslanec.

Cel svet je obupno žalosten. Iz duše so izgovorjene te Lenau-ove besede vsakemu, ki trpi na zaprtju ter neprestano in vsled mnogih muk hrepeni po zaželeni olajšavi. Telo in duh trpita enako, ako je vsakdanje temeljito odvajanje izostalo. Saxlehner-jeva »Hunyadi Janos«-grenčica je pravi prijatelj v takih težavah in stiskah. Posebno visoko jo cenijo zdravniki vsled hitrega in milega učinka, ki tudi pri daljši rabi ne povzroči nikakega motenja pri prebavi, temveč vzbudi veselje do jedi in s tem cel organizem okrepi ter dušno in telesno delavno zmožnost zviša in pomnoži. 10

Cevlji,

kojih **podplati**
se **poleti**
in **pozimi**

mažejo z »Lora«-mazilo za podplate in vrhne nanje z od leta 1880 silajno proslinim »Seehund«-gumitransmazilom za nanje ali »Lora«-aremo za čevlje, ostanejo dvojno trpežni. — Dobiva se v vseh zadevnih trgovinah. — Edini izdelovatelj: J. Lorenz & Co., dr. z o. j., Heß (Eger), Češko. — Podružna tovarna za namočilo: Bohme & Lorenz, Chemnitz, Sasko. Brošura št. 111 o stvarnem negotajni čevljev zastoj in poštnine prosto.

Laxigen

idealno odvajalno

sredstvo v obliki sadežnih pastil, ki gotovo in milo učinkuje in ima najboljši prijeten okus. Izvirna škatlja (20 kosov) L. 1-30.

Dobiva se v lekarnah in pri glavni zalogi: C. Brady, Dunaj I. Fleischmarkt 2.

Steckenpferd- hiljino mlečno milo

je slejkopraj neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsaki dan polvalnice. Dobi se povsod á 80 vin. 082

dne predavanje: Važnost sadnih vrst pri sadni kupčiji. Sadni izbor za reško dolino. Predava strokovni učitelj R. Zdolšek. — V ponedeljek, 6. oktobra, ob 8. uri zjutraj predavanje: Sadna uporaba v gospodinjstvu; predava strokovni učitelj R. Zdolšek. To predavanje je namenjeno zlasti za ženske. — V nedeljo, 12. oktobra ob 10. dopoldne predavanje: Priprava zemlje za nove nasade. Razstreljevanje zemlje v sadjarstvu. Predava sadjarski učitelj M. Humek. Ob 2. popoldne predavanje: Brezalkoholna sadna uporaba. Sadna industrija. Predava sadjarski učitelj M. Humek. — Po predavanju sklep razstave, srečolov in prosta zabava s sodelovanjem pevskega društva »Košana«. — Vstop v razstavo prost. Prostovoljni darovi, namenjeni za povzdigo drevesnic v reški dolini, se hvaležno sprejemajo. — Razstavljalni odbor.

n Senožeče. Tekom enega meseca se je pri nas oglasila bela žena kar trikrat nenadoma. Umrl je 24. avgusta Janez Ferfila v Senožečah takoj po zajuterku. O njegovem pogrebu smo pisali; bil je kljub »banđi« tako žalosten in pretresljiv, da si ga ne želi razun gostilničarke Mlakarce in župana Garzarollija nobeden. Pogreba se je udeležil tudi škrcvec Pavl iz Laž. Ni mislil, da bo šel tri dni za Lončarjem na oni svet. Pavel je 28. avgusta pri Frenetiču v župniji Sežana še dobro večerjal in pil. Med večerjo je zabavljajl čez duhovne in vero. Razlagal je šest božjih resnic po svoje in jih skrčil na tri. V svoji predrznosti ni mislil, da ga smrt drži že za vrat. Po večerji je odšel v vežo, padel zadet od mrtvouda in na mestu umrl. Senožeški župan je izrazil željo, da je škoda, ker ni doma umrl, da ga bi bil on pokopal. — Tretji je nenadoma umrl Jernej Žetko iz Gaberč dne 22. septembra. Proti večeru je prekladal žito pri skednju. Sin je odšel v Senožeče, da bi tam kupil na semnju klobuk. Oče pride v hišo in začne umirati, tako da je sin že dobil mrtvega, ki je hitel nazaj, ko mu je nekdo na potu povedal, da je očetu slabo. Ranjki je bil blag človek in večletni cerkveni ključar. Zадnje leto so mu oči hudo pešale, kar je težko prenašal. — Ti trije nenadni smrtni slučaji so ljudi kar oplašili. Ne brez vzroka. Bog nas varuj nagle smrti! — Vzrok nagle smrti bosta po morda uganila župan Garzarolli in gostilničarka Mlakarca, katera nad vse skrbi, komu bo ob smrti zvonilo in komu ne. Njej in županu ne sme zvoniti, tako sta se izrazila. Menda se bosta lahko ubranila. Župan Garzarolli in občinska tajnica sta dobila dolg nos od upravnega sodišča. Stvar je bila ta-le: Župan Garzarolli ne more videti, da mlekarska zadruga v Senožečah dobro uspeva, ker oddajajo mleko iz vseh štirih občin župnije. Sklenil je napraviti razdor v mlekarni. Toda kako, ko je popolna edinost med člani. Sklenil je in predlagal v občinskem odboru, da plačajo člani zunanjih občin vodo, porabljenjo pri posnemanju in obdelovanju mleka. Člani občin Laže, Dolenja vas in Senadole so se temu uprli. Pritožili so se na deželni odbor, ki je ugodil njih pritožbi. Toda Garzarolli ni nikdar zadovoljen z enim nosom in se je pritožil na upravno sodišče zoper sklep deželnega odbora. In zadnje dni ie prišel nos za župana Garza-

rollija od upravnega sodišča na Dunaju, da župan in občinski odbor nima nikake pravice nalagati naklade za porabo vode. Drugi nos pride v kratkem našemu modremu županu v zadevi Fabijančičeve ustanove. Grenke so te povesti, a župan se jih mora tudi privaditi, ker časi so minuli, ko so plemenitaši več veljali kot drugi ljudje.

n Spodnja Idrija. Za cestni odbor je izvolil naš občinski odbor župana gosp. Andreja Svetličiča. — Naši hribovski Krničani so pokazali veliko podjetnost. Zgradili so cesto po strmih bregih skoro štiri kilometre na svojo lastno odgovornost. Kdor pozna zanemarjena pota naše občine, vé, da so ti ljudje veliko žrtvovali za svoj boljši obstanek. To je pripoznal okrajni cestni odbor v Idriji, ki jim je podelil podporo 1000 kron. Tudi deželni odbor bo dal svoj prispevek. Tako vidimo, da podjetnost ljudi samih najde tudi za koristne javne naprave primerno nagrado! — V nedeljo, 21. septembra je priredila Marijina družba veselico z igro: »Nežika z Bleda«. Je šlo prav dobro, kot znajo vedno naša dekleta.

n Iz Starega trga pri Ložu. Dne 28. septembra je obhajala cela cerkniška dekanija na Križni gori Konstantinov jubilej. Sv. mašo je slovesno daroval č. g. dekan iz Cerknice, govoril pa je domači gospod župnik. Po cerkvenem opravilu pa je g. državni poslanec dr. Žitnik pokazal, kako se na svetu vse izpreminja, kako preide narod za narodom, križ, sveta Cerkev pa ostane. G. poslanec Gostinčar je pokazal na Turka sedanjega časa, na liberalce. Turki so s silo zatirali v srcih vjetih kristjanov sveto vero; liberalci jo na zvit način po časopisih in po društvih. Shod in zborovanje je vodil g. dež. poslanec Drobnič, ki je prosil starše, naj nikar ne puščajo mladine na tuje. — Velika nesreča se je zgodila na cesti iz loške doline v Prezid. V Jermendolu se je podrli škarpa. Dva voznika sta peljala po cesti trame in se prevrnili drug za drugim v jarek. Pri vsej nesreči se ni zgodilo drugega, kakor da je enemu vozniku strlo roko. — Že večkrat napovedani in težko pričakovani avtomobil je dne 27. septembra vendar začel voziti. Oskrbuje dvakratno zvezo med Rakekom in Prezidom na Hrvaškem. Do preklica je vozni red ta-le: iz Rakeka odide zjutraj ob 8. uri in popoldne ob 3. uri; iz Prezida pa ob pol 11. dopoldne in ob pol 6. večer.

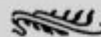
Društveni vestnik

Kat. slov. izobraževalno društvo v Vrhopolju pri Vipavi ponovi v nedeljo, dne 5. oktobra igro »Rokovnjači« v dvorani g. Marije Lavrenčič št. 26. Začetek ob 3. popoldne.

Prostovoljno gasilno društvo na Rečici pri Bledu priredi svojo letošnjo vinsko trgatev dne 5. oktobra v restavraciji »Mangart« na Rečici.

Prostovoljno gasilno društvo v Horjulu vabi k slavnosti blagoslovljenja nove

bencin-motorne brizgalne, ki se vrši dne 5. oktobra t. l. popoldne ob 3. uri pred Društvenim domom v Horjulu. Vabljen so gasilna društva in prijatelji naših ognje-gascev, da se te slavnosti v obilnem številu udeležijo, ker društvo ravno letos praznuje tridesetletnico svojega obstoja. Slavnost je združena tudi z dekoracijo treh društvenih članov s svetinjami za 25letno zvesto službovanje.

Gospodarske vesti.

PRAŠIČJA RAZSTAVA V ŠT. JER-NEJU.

Razstava prašičev in perutnine se je 16. t. m. prav izborno obnesla. Na vse zgodaj zjutraj so vozili razstavljalci prašiče in perutnino na za razstavo pripravljen in okrašen prostor. Gosp. ravnatelj grmske šole je v svojem govoru izrazil posebno veselje nad to prireditvijo. Rekel je, da je ta razstava med vsemi, do sedaj prirejenimi, največja in najbolj številna, kar se tiče prašičev; to pa zaradi tega, ker je tukaj v šentjernejški okolici prašičereja doma. Opozoril je na nekatere nedostatke. Preveč različna je sedaj še ta reja, ki se pa mora sčasoma izenačiti; zlasti merjasci s krivimi rivec morajo zginiti, ker ti niso pripravljeni za naše kraje. Kar pa se kur tiče, je ta reja še zelo pomanjkljiva, ker gospodinje navadno rede le to, kar jim pride pod roke. Predvsem je treba rediti take kure, ki so dobre jajčarice, ker je kupčija z jajci dandanes zelo razvita. Reja puranov pa je imenitna, z njimi se lahko ljudje pokažejo tudi v druge dežele in gotovo ne brez uspeha. Da je bila ta razstava res velikanska, je razvidno iz kataloga, ki je bil nalašč za to sestavljen. Bilo je pri prašičji razstavi 240, pri perutninarski pa 271 razstavljalcev. Posebno v gmotnem oziru je prav dobro izpadla razstava, kajti razdelilo se je med razstavljalce 1700 kron. Zahvala za to gre v prvi vrsti deželnemu odboru, državi in kmetijski družbi, ki so prispevale s svojimi podporami. Da je pa bil prostor tako lepo pripravljen in urejen, imajo zaslugo domači ljudje, zlasti pa gosp. župnik Anton Lesjak. Veselega obraza so odhajali nekateri razstavljalci, ker so prejeli zaslužene premije in zlatjevali, da bodo drugo leto zopet razstavili. Gospodarji, le veselo na delo, obenem pa skrbite, da se odpravijo oni nedostatki, na katere vas je opozoril gospod ravnatelj!

Na prostornem sejmišču je bilo na dve strani v dveh dolgih vrstah postavljenih 180 ograj za prašiče. Mnogo živali pa je moralo ostati na vozovih, ker je bilo premalo prostora pripravljenega. Perutninarska razstava je bila razvrščena v dveh dolgih vrstah ob vsaki strani ceste, ki pelje proti Orehovici. Razstava je posebno uspela glede razstavljenih prašičev, ne samo po številu razstavljenih živali, ampak tudi po tem, da je bilo mnogo prav lepih živali,

ki so enega in drugega obiskovalca spodbujale k posnemanju tako lepe reje. Priglasenih je bilo 33 mrjascev in 200 svinj, nad polovico takih s praseti. V presojevalni komisiji za razstavo prašičev so bili deželni veterinarji referent Munda, ravnatelj Rohrman, posl. Bartol, strokovni učitelj Malásek, župan Kerhin in župan Potočar. Za perutninarsko razstavo je bilo priglasenih 141 presojevalni komisiji so delovali živinokokoši, 62 rac, 22 gosi in 46 puranov. V presojevalni komisiji so delovali živinorejski nadzornik Legvart, tajnik perutninarskega odseka Jamnik, računski revident Bukovec, trgovec Novoselec in posestnika Fabjan in Gergovič. Deželni odbor je dal za razstavo 800 kron podpore.

Dobre knjige

Slovar, laško-slovenski za šolo, potovanje, branje in kupčijo. Sestavil dr. Josip Valjavec. Založila »Katoliška Bukvarna«. Ta tako dolgo pogrešani in nujno potrebni slovar izide v najkrajšem času v zalogi »Katoliške Bukvarne«. Slovar je sad dolgoletnega truda in je vsestransko dovršen; sestavil ga je večak, ki že več let poučuje italijansko. Slovar je zelo obširen, a ima, ker je tiskan na tankem papirju in z izredno finimi, nalašč za ta slovar naročenimi črkami, zelo priročno obliko. Sploh je slovar, ki vsebuje tudi obširno frazeologijo, jezikovno in stvarno na višku. Za ta slovar se bodo gotovo zanimali vsi sloji. Da zadošča slovar tudi v stvarnem oziru vsem modernim zahtevam, dokazuje dejstvo, da se je tiskal z vsemi pripomočki moderne tehnike in je zahtevalo to delo nad eno leto časa. Pri vsem tem pa znaša prodajna cena za broširan izvod samo 3 K 60 vin., za vezan izvod 4 K 50 vin. Ker nam je pa mnogo na tem, da se takoj v začetku razpeča knjiga v velikem številu, oddamo onim, kateri naroče slovar takoj ali najpozneje v teku meseca novembra, za znižano ceno 2 K 80 vin. za broširan, oziroma 3 K 60 vin. za vezan izvod.

Radoslava Silvestra kupleti in pesmi, tako je naslov knjigi, ki jo je uredil nadučitelj Franc Silvester in izdala Narodna tiskarna v Gorici. V tej knjigi je zbral urednik, kakor sam pravi, le mali del očetove pesniške delavnosti. Vsebinske sledi: 12 komično satiričnih spevov, 2 igri, 1 pesem sama zase, 17 domoljubnih in drugih pesmi, 14 pesmi iz otroške duše in 13 napevov h kupletom, ki so jih zložili A. Dekleva, Fr. Ferjančič, A. Foerster, Ign. Hladnik, Iv. Fergančnik in St. Premrl. Knjigo tonlo priporočamo zlasti našim izobraževalnim društvom, preveva jo skoziinsko katoliški duh, saj je Radoslav Silvester znan zlasti po svojem velikanskem številu Marijinih pesmi, katere so večinoma vse uglašbene. Knjiga stane broširana 1 K 50 v. in se dobi v vseh knjigarnah.

Asperges me et Vidi aquam za mešani zbor zložil Ant. Grum, založila Katoliška

Bukvarna v Ljubljani. Cena izvodu 60 vin. Dva nova, zelo lepa in našim zborom po deželi prav primerna napeva, katerih bodo veseli naši pevovodje. Oba napeva sta zložena v melodijoznem in prav lahko izvedljivem slogu. Vsem cerkvenim zborom ju kar najtopleje priporočamo.

Medved, Poezije, II. del. 4 K, vez. 5 K 40 vin. »Katoliška Bukvarna«.

Medved je pesnik-mislec in njegove pesmi smemo uvrstiti v vrsto prvih naših klasikov. Čim večkrat jih beremo, tem krasnejše misli se odpirajo pred nami. Kdor se zna utopiti v njegove pesmi, mu nudijo preobilo užitka.

Cestni zakon za Kranjsko. 1912. 1 K 20 vin. »Katoliška Bukvarna«.

V javnem življenju prepotrebna in za vsakogar priporočljiva knjiga, ki jasno predočuje vsa določila novega cestnega reda.

Za kratek čas

V šoli. Profesor: »Slabost je moč, ki najmočnejšega vola podere.«

Ali ti ali pa jaz. Oče (vdovec): »To ti povem, France, ženska mora priti k hiši! Če se nočeš ti oženiti, se bom pa jaz!«

Prava beseda o pravem času. Nekadilec svojemu prijatelju kadilec: »Koliko smodk pokadiš na dan?« — »Kakih osem.« — »Vidiš, ko bi bil ti ta denar na stran deval, odkar si začel kaditi, pa bi lahko hišo kupil!« — Prijatelj: »Kje pa imaš ti hišo, ki ne kadiš?«

Lovska. »Takega psa, kakor je bil moj »dakel«, ni bilo in ga ne bo. Ko mi je bil poginil, sem dal kožo z dlako vred strojit in iz nje napraviti telovnik. Kadar pridem zdaj zajcu ali lisici na petdeset korakov blizu, — mu stoji vsa dlaka pokonci!«

SKRIVALNICA.

Kje je maček?

Raznoterosti.

Čuden srnjak. Na Krennalpi v račauski občini (okraj Judenburg) je gostilničar Karol Strzil ustrelil srnjaka, ki je imel na nogah namesto kopit orlovske kremplje in na glavi čuden rog. Srnjaka je za 10.000 K kupilo neko potujoče podjetje.

Neugoden vpliv solnca in lune na brezžično brzojavljanje. Brezžična telegrafija deluje mnogo bolje ponoči nego podnevi, ker solnčna svetloba ovira električne valove. Sedaj opozarja Curtis, da lunina svetloba podobno ovira joče vpliva na valovno brzojavljanje. Curtis je stvar proučeval na neki brazilski brezžični brzojavni postaji in dočkal, da postanejo brzojavna znamenja čez kakih 5 do 15 minut po vzhodu lune slabjša; njih moč pade polagoma za eno tridesetinko, potem postajajo zopet močnejša in zopet slabjša. To menjavanje se vrši neprestano.

Odgovorni urednik Jožef Gostinčar, drž. poslanec.

Cel svet je obupno žalosten. Iz duše so izgovorjene te Lenau-ove besede vsakemu, ki trpi na zaprtju ter neprestano in vsled mnogih muk hrepeni po zaželeni olajšavi. Telo in duh trpita enako, ako je vsakdanje temeljito odvajanje izostalo. Saxlehner-jeva »Hunyadi Janos«-grenčica je pravi prijatelj v takih težavah in stiskah. Posebno visoko jo cenijo zdravniki vsled hitrega in milega učinka, ki tudi pri daljši rabi ne povzroči nikakega motenja pri prebavi, temveč vzbudi veselje do jedi in s tem cel organizem okrepi ter dušno in telesno delavno zmožnost zviša in pomnoži. 10

Cevlji,

kojih **podplati**

se **poleti**

in **pozimi**

mažejo z »Lora«-mazilo za podplate in vrhuje usnje z od leta 1885 slajno prošlim »Seehund«-gumitransmazilom za usnje ali »Lora«-aremo za čevlje, ostanejo dvojno trpežni. — Dobiva se v vseh zadevnih trgovinah. Edini izdelovatelj: J. Lorenz & Co., dr. z o. j., Heß (Eger), Češko. — Podružna tovarna za Nemčijo: Böhm & Lorenz, Chemnitz, Saško. Brošura št. 111 o stvarnem negotovni čevljev zastoj in poštnine prosto.

Laxigen

idealno odvajalno

sredstvo v obliki sadežnih pastil, ki gotovo in mlo učinkuje in ima najboljši prijeten okus. Izvirna škatlja (20 kosov) L 1-30.

Dobiva se v lekarnah in pri glavni zalogi: C. Brady, Dunaj I. Fleischmarkt 2.

Steckenpferd- mljino mlečno mlo

je slejkoprej neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsaki dan pohvalnice. Dobi se povsod á 80 vin. 962

Najboljše in najmodernejše sukno za moške in volneno za ženske obleke razpošilja najceneje Jugošlovanska razpošiljalna R. Strmečki v Celju št. 305. Vzorci in cenik čez tisoč stvari s slikami poštino prosto. 250

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 24. sept.: 3, 33, 89, 54, 62.
Dunaj, 27. sept.: 4, 45, 18, 34, 30.

Tržne cene
za 100 kg.

Ljubljana, 30. septembra 1913.

Deželni pridelki:	Cena		Zivina, meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	21	40	živa vaga:		
Rž	18	—	Goveda pitana	80	—
Ajda	22	—	Teleta težka	100	—
Ječmen	18	50	Teleta mala	100	—
Oves	17	30	Prasici	122	—
Proso belo	21	—	Kostruni	97	—
Proso rumeno	19	50			
Koruzna stara	—	—			
Koruzna nova	24	—			
Leca	25	40			
Grah	31	—			
Laneno seme	24	50			
Grasica	—	—			
Domata deleja	32	—			
Fizol Ribničar	34	—			
Fizol Prepelicar	28	—			
Fizol Mandolon	5	—			
Cebula	4	20			
Krompir	5	—			
Zelje sveže	10	—			
Zelje kislo brez sode	9	—			
Repa goronjska	4	—			
Repa sveža	17	—			
Repa kisla brez sode	70	—			
Brinje	70	—			
Kumna	3	—			
Oreh	3	—			
Gobe suhe	—	—			
Suhe bruske	—	—			
Suhe čespele	—	—			
Ječice	—	—			
Zelod	—	—			
Surokovi storži	6	—			
Seno	3	—			
Slama	3	—			
Stelja	3	—			

Preklic.

Jaz podpisani Anton Vojsak posestnik iz Malega gabra izjavim, da je bila neresnična od mene razširjena govorica, da je gosp. Mihaelu Omahenu v Starem trgu pri Višnji gori kletarski nadzornik izpustil 70 esterahov ponarejenega vina, in se gospodu Mihaelu Omahenu zahvalim, da je umaknil zasebno obtožbo zoper mene.

Višnjagora dne 22. septembra 1913.

Anton Vojsak.

2049

Sprejme se tako
dobro izvežban
2096Plača po dogovoru. Mihael Makovec, čevljar
mojster na žalostni gori, p. Preserje pri Ljublj.

čevljarški pomočnik.

2 dobra čevljarška pomočnika in 1 učenca

sprejme v trajno delo Alojzij Fabian, čevljarški
mojster Črnomelj, Belakrajina. 2947

Dva učenca

se tako sprejmeta. Friderik Homann, trgovina
z mešanim blagom, Radovljica. 2993

Zaslugek povsod v
last. domu. Lahko
pletanje. Prosp. za-
stonj. Karl Wolf, Du-
naj, VII, Mariahilferstr. 82

Umetne zobe

Brez ravanja zobnih ka-
renin se ustavlja ameri-
kanski umetni zobje,
posamezno ali cela zob-
prosta, izvenredno delne
praznike vsak dan od 8
ure zjutraj do 8 zvečer
v konc. zobarsk. atelje

O. Seydl

16 Ljubljana,
Stritarjeva ulica št. 7.

Rum in likerji

pripravljeni iz izvrstnih
Hitschmannovih esencovso še enkrat okusnejši
in stanejo polovico

tega, kar bi sicer veljali.
1 steklenica zadostuje za
5 litrov najboljšega rumu
ali za 3 litre najfinjšega
„Altwater“ ali za 3 litre naj-
finjšega Allasch-kimljevega
in stane za navodilom samo
K 120, vse tri steklenice pa
samo K 3—. Posamezne
steklenice samo ako se
denar naprej pošlje (tudi v
znakih), od 3 steklenic pa
proti povzetju franko na
vsako poštno postajo.

C. HITSCHMANN,

izdelovalnica esencov,

Humpolec 101, Češko.

Priznana pisma! Nikaka
podružnica! 2718Sukneno
in volneno
blagokupite najbolje
pri trdkih

M. Tomec

posiljalna sukna

Mnichovo Hradišče

Češko.

Vzorci na za-
htevo franko.Solidni zastop-
niki se sprejmo.

2535

Avtomatična

pasji!

Za podgane K 4—, za miši
K 240, njame brez nadzor-
stva do 50 komadov v eni
noči. Ne zapuste nobenega
spara in se zopet same na-
stavljajo. Pa tudi za ščurke odina
to vrste, na katero se njame
na tisoče ščurkov v eni noči,
K 240. Povsod najh. uspeh.
Pošilja po povzetju Franc
Humann, Dunaj, 2. Bezirk,
Aloisgasse 3/23. Mnogopo-
hvalnih pism. Pred manj
vrednimi ponarejanji se sva-
ri. V c. in kr. vojaških skla-
diščih v uporabi. Telefon
23446. 2933

5000 parov hromskih čevljev
K 8.—
prime njih tudi za najtežja dela
ki so mi vsled zakasnele po-
siljave ostali, prodajam in
razpošiljam za lastno ceno po
K 8.— par. Ti čevlji so iz
najboljšega surovega usnja z
močno podkovanim podplat,
s podkovanjem na petah in jer-
menčki. Čevlji so posebno
priporočljivi za alpske dežele.
Pri naročilu zadostuje mera
v centimetri ali številka. Za-
mena dovoljena. Razpošilja
po povzetju krščansk. raz-
pošiljalnica čevljev
FRANC HUMANN, DUNAJ 2,
Aloisgasse 3/23
Od c. kr. trgovskega sodišča
protokolirana tvrdka.

Samo nazavnost od
tvorn. razpošiljalnice
„SUDETIA“
Jägerndorf št. 42, avstr. Slov.
naročite blago za
moške in ženske ob-
leke kakor šlezjsko
laneno blago izvrstne
kakovosti po najniž-
jih tvorniških cenah.
Ostanki po čudo-
vito nizkih cenah! Za-
htevajte vzorce! :
Krasno sozljive novosti. :

Pozor mizarji!

Proda se v Cerknici na Notranjskem iz proste roke
pod ugodnimi pogoji

bivše Homčevo posestvo

obstoječe iz hiše št. 272 in 2 njiv. V hiši je prostorna
mizarska delavnica, nadalje parni stroj in razni
drugi stroji in orodja za mizarstvo. Pojasnila daje:
Anton Meden, Begunje pri Cerknici. 2910

Slovenska Irgovska šola v Ljubljani.
(Kongresni trg št. 2.)

Zadružna šola

se prične dne 16. oktobra t. l. in traja
6 mesecev po zimi do 8. aprila 1914.

Za sprejem se zahteva dovršena
ljudska šola in dovršeno 16. leto sta-
rosti. Prednost pri sprejemu imajo oni
kmečki mladeniči, ki hočejo po dovr-
šeni Zadružni šoli ostati doma na po-
sestvu svojih staršev.

Na šoli se poučujejo razen za-
družniških tudi trgovsko knjigovodske
predmeti.

Za sprejem se je zgledati takoj,
vpsolati je zadnje šolsko izpričevalo,
krstni list in K 5.— vpisnine na naslov:

Ravnateljstvo Slovenske trgovske šole
v Ljubljani.

Ljubljana, 29. septembra 1913.

Veliko zalogo in
ugodne cene naj-
dete pri nakupu
blaga za obleke
pri

R. MIKLAUC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5.

Ustanovno
leto 1869.Cenik na
zahtevo
brezplačno.

Hrastov les

kupujem po najvišjih cenah! Natanč-
nejša pojasnila daje: V. Scagnetti, par-
na žaga za drž. kolodvorom, Ljubljana.